

GENERAL ABDURRAHMAN AYGÜN (1878-1943)*'ÜN BARNABA İNCİLİ'Nİ TAHLİLİ**

Yusuf ALEMDAR (***)

ÖZ

Asker kökenli yazar General Hacı Hafız Abdurrahman Bey, 29.12.1878 tarihinde Mudanya'da doğmuş ve Osmanlıların son döneminde yetmişmiş, özellikle Harita ve Astronomi alanlarında uzman olan bir bilim adamıdır.

Bilhare Aygün soyadını alan Abdurrahman Efendi, Bursa Ulu Cami Kütüphanesi memurluğunda da bulunmuş olup 09.05.1943 tarihinde İstanbul'da vefat etmiş ve Zincirlikuyu Mezarlığı'na defnedilmiştir.

Çoğu basılmamış 55 kadar telif ve tercüme kitap ile yüzlerce makale sahibi olan yazarın en önemli eserleri arasında şunlar zikredilebilir: el-Musâhabâtü'l-Felekiyye fi'l-İşârâti'l-Kur'âniyye, Makâlât, Türk Haritacılık Tarihi, Nirengi Rehberi, Türkiye İçin Lambert Hesapları, Cennet ve Cehennem Mefhumları ile Barnaba İncili ve Hazret-i Muhammed Aleyhi's-Selâm Hakkındaki Tebşîrâtı.

* Müellif, 1878'de Bursa/Mudanya'da doğmuş ve 1943'te İstanbul'da vefat etmiştir. Kendisi Kur'an Hafızı ve Hacı sıfatlarını da taşıyan, Tuğgenerallik rütbesinde iken Harita Genel Müdür Yardımcılığı'ndan emekli olan İstiklâl Madalyası sahibi bir Paşa'dır. [Yazarın hayatı ve eserleri hk. daha fazla bilgi için bkz. Yusuf Alemdar, *Kur'an-Astronomi İlişkisi (el-Musâhabâtü'l-Felekiyye fi'l-İşârâti'l-Kur'âniyye Adlı Eser Bağlamında)*, Rağbet Yayınları, İstanbul 2012, s. 50-69.]

** Bu makale, Harita Yâr Genel Direktörü General Abdurrahman Aygün'ün kaleme aldığı ve hâlen gayr-i matbu vaziyette bulunan dört ciltlik muazzam eseri *Makâlât*'in son kitabının (Ankara-Cebeci 1942) 23. sırasında ve 252-274 varak/sayfaları arasında yer alan ve "Barnaba İncili ve Hazret-i Fahr-i Kâinât Efendimiz Hakkındaki Şâyân-ı Dikkat İhbârât ve Tebşîrâtı" başlığını taşıyan önemli bir çalışmadır. Söz konusu eserin tamamı, hem mahtut hâldeki orijinal biçimi ve hem de bu ana nüshadan fotokopi yapılarak istinsah edilen suret şekli ile muhafaza altında (tutulmakta)dır. [Bkz. Abdurrahman Aygün, *Makâlât*, I-IV c., Ankara 1936-1942. Eserin gayr-i matbû orijinal nüshası TDV İSAM Kütüphanesi (Bağlarbaşı/Üsküdar-İstanbul) Yazmalar Bölümü, Kayıt No: 11679-1, 2, 3, 4 ve Tasnif No: 520 AYG.M/2; Fotokopi nüshası Ky. no: 3465-1, 2, 3, 4 ve Ts. no: 520 AYG.M'de bulunmaktadır.]

*** Doç. Dr., Bülent Ecevit Üniversitesi (Zonguldak) İlahiyat Fakültesi Temel İslâm Bilimleri Tefsir Anabilim Dalı Öğretim Üyesi (quranic_reciter@hotmail.com).

*Barnaba İncili, 20. yüzyılın başlarında Mısır'da Dr. Halil Seâde tarafından Arapçaya çevrilmiş ve esere bir de mukaddime eklenerek Muhammed Reşid Rıza tarafından yayımlanmıştır.*****

Abdurrahman Aygün, hâlen el yazması durumda bulunan bir makalesine işte bu kitabı konu edinmiş ve onu iki kısma ayırarak incelemiştir. Birinci kısımda; Barnaba'nın kişiliğinden, Hıristiyan teolojisi ile kutsal metinlerinin oluşturulma serüveninden ve bu süreçte yaşanan birtakım talihsiz olaylardan, Barnaba İncili'nin nasıl ele geçirildiğinden ve bu kitaba karşı Hıristiyan âleminde meydana gelen reaksiyonlardan bahsedilmektedir. İkinci kısım ise Barnaba İncili'nde Peygamber Efendimizi müjdeleyen açık ve kapalı bazı ayetleri içermektedir.

En sonunda müellif, çok kısa bir değerlendirme yaparak çalışmasını bitirmektedir.

Anahtar Kelimeler: İncil, Barnaba, İznik Konsili, Hıristiyanlık, Hz. Muhammed, Kur'an, Peygamberlik.

ABSTRACT

General Abdurrahman Aygun (1878–1943)'s Analysis on The Gospel of Barnaba

(Military) General Hacı (Pilgrim) Hafız (Quranic Reciter) Sir Abd al-Rahman, originally a military author/writer-person was born in 29.12.1878 in the city of Mudania and lived in the last ages of the Ottoman Empire. He was specialized in the field of Cartography and Astronomy.

Mr. Abd al-Rahman got 'Aygün' as a last name and (besides these are) he was an officer in the Bursa Ulu Cami (=The Biggest Mosque) Library. He died in Istanbul in 09.05.1943 and was buried at Zincirlikuyu Cemetery.

He possesses approximately 55 unpublished manuscripts and translated books and hundreds of articles. Among them are: al-Musâhabât al-Falakiyya fi'l-Isharat al-Qur'aniyya, Articles, History of the Turkish Cartography, Guide of Triangulation, Accounts Lambert for Turkey, Terms of the Heaven and the Hell, and The Gospel of the Barnabas and Heralded About Prophet Muhammad (pbuh).

The Gospel of Barnabas was first translated at the beginning of the 20th century by Dr. Khalil Saade into Arabic and Muhammad Rashid Rida added an

**** Bu kitabın elde edebildiğimiz nüshasının künyesi şöyledir: *İncilü Barnaba* (mukaddime ve İngilizceden Arapçaya tercüme eden: Dr. Halil Seâde, mukaddime ve neşreden: es-Seyyid Muhammed Reşid Rıda), Matbaatü'l-Menâr, Birinci Baskı, Mısır 1325/1907. [Buna ulaşılabilmek için bkz. TDV İSAM Kütüphanesi, (Kasım) Küfrevî Bölümü, Demirbaş No: 152752, Tasnif No: 226 BAR.İ]

introduction to it.

Abdurrahman Aygun discussed the above mentioned book in his article currently existing in a manuscript which is divided into two parts. In the first part; the personality of Barnabas is mentioned, the process regarding the compilation of the gospel and the Christian theology, and the unfortunate events involved with it. It also includes the discovery of the Gospel of Barnabas and how the Christian community reacted to it. The second part involves either explicit or implicit verses concerning with the prophecy of the Prophet Muhammad. Finally, the author concludes his work making a summary assessment.

Keywords: *Gospel, Barnabas, the Council of Nicaea, Christianity, Prophet Muhammad, Quran, Prophethood.*

Giriş

Makalemize esas teşkil eden çalışmayı takdim etmeden önce bunu sunma yöntemi hakkında birkaç söz söylemeyi yararlı ve yerinde buluyoruz. Zira burada ele alınan mevzu, şahsen benim de yabancı olduğum bir konudur. Bir de yazarı ile aramızda nesil farkı bulunduğundan ifade güçlükleri ile karşılaşmaktayız. Bu iki sorunu çözmek için iki yola başvurduk.

Elimizden geldiği kadarıyla ve fakat aşırıya kaçmadan metni sadeleştirmek: Bu noktaya ilişkin düşüncemizi ana metin içinde –becerebildiğimiz ölçüde– gerçekleştirdiğimiz kanaatini taşıyorum veya en azından bunun gayreti içinde olduğumuza inanıyorum. Ama burada çok fazla müdahaleci bir tutum sergilemekten kaçındık. Daha açık bir ifadeyle eskiden kullanılan ve bugün de anlaşılmakta güçlük çekilmeyen lafız ve terkiplere mümkün merteye dokunmamaya özen gösterdik. Ancak bazı kelime ve kavramların orijinalinin bilinmesinde fayda mülhaza ediliyorsa onların güncel karşılıkları bir biçimde (parantez veya bölme çizgisi kullanarak) metin içerisinde verilse bile asılları yine aynen korunmaya çalışılmıştır.

Ana metin içinde yer alan kimi dinî hadise ve ilmî deyimlerin izahına girişmek: Bu doğrultuda genelde Dinler Tarihi, özeldense Hıristiyan Teolojisi'ne dair birtakım olay, olgu ve terimlerin açıklamasına yönelik dipnot uygulamasına çokça ve genişçe yer verdik. Bu gerekliliğin yerine getirilmesi, makaleyi okurken belki mütemadiyen metinden kopmaların yaşanması ve dolayısıyla sıkıcılık arz etmesi gibi sonuçlar doğurmuş olabilir ama kaynak metnin daha iyi anlaşılması için kendimizi bunu yapmaya mecbur hissettik.

Söz dizimi ve noktalama işaretleri hususunda ise müellifin usul ve üslubundan biraz sapma göstererek –bilgimiz, görgümüz dâhilinde– Türkçe'nin bugün yeğlenen metodik ve gramatik kurallarını tercih ettik.

Kütüphane raflarında tozlanmaya, arşivlerde unutulmaya yüz tutan böylesi bir çalışmayı ve konuyu gündeme getirdiğimiz için umarım ve dilerim ki ilgi duyanlara ve bilim dünyasına önemli bir katkıda bulunmuşuzdur.

Birinci Bölüm

[252] *Not:* Tekaütlüğümden sonra ilk yazdığım –bu isimdeki eserimden hulâsa edilmiş uzunca bir- makaledir¹.

Vakıa biz, *Astroloji*² (başlıklı) makalemiz³de [sayfa 225, fıkra e] Barnaba'ya ve onun İnciline dair biraz malumat⁴ vermiş ve birkaç ayetten dahi bahset-

1 Yazarın, “Emekliliğimden sonra yazdığım ilk eserim” dediği; “*Barnaba İncili ve Hazret-i Muhammed Aleyhi's-Selâm Hakkındaki Tebşirâtı*” (İstanbul-Şişli 1942) adını taşıyan 77 varak/sayfa tutarında ve yine hâlen –bu makalesi gibi- el yazması durumundaki çalışması, İstanbul-Süleymaniye Kütüphanesi M. Nusret Giresuni Bölümü/Katalogu, Demirbaş Kayıt No: 3'te bulunmaktadır.

Risaleyi andıran müellifin söz konusu eseri, tarafımızdan tebliğ olarak hazırlandı ve bilimsel-kültürel bir etkinlikte sunuldu. [Bkz. Yusuf Alemdar, “Osmanlı'nın Kırılma Cumhuriyet'in Kurulma Noktasında Bir Müslüman-Türk Münevveri General Abdurrahman Aygün (1878–1943)'ün Barnaba İncili'ni Değerlendirmesi”, *Dini ve Felsefi Metinler: Yirmibirinci Yüzyılda Yeniden Okuma, Anlama ve Algılama*, İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve Sultanbeyli Belediye Başkanlığı'nın işbirliği ile düzenlenen *Uluslararası Sempozyum Bildirileri Kitabı*, c. II, İstanbul 2012, s. 641–698.]

2 “*Astroloji* (fr. *Astrologie*): Yer olayları üstüne yıldızların etkisini belirtmeğe ve bu etkileri göz önünde tutarak geleceği önceden haber vermeğe dayanan münecimlik sanatı. Astroloji, özellikle kişilerin geleceğini, doğdukları sırada yıldızların bulunduğu duruma bakarak çıkarmağa çalışır. Astroloji, astronomi ilminin günlük hayata uygulanmasıdır. Özellikle burçlar kuşağının sembollerine dayanarak yorumlar yapar. Bugün hemen hemen ortadan kalkmış olan bu sanatın beşiği, Babil'dir. Milâttan birçok yüzyıl önce birçok ülkede, Mısır, Yunanistan ve Hint'te uygulanıyordu. Astroloji, Ortaçağ sonlarında ve Rönesans'ta çok gelişmişti; üniversitelerde öğretilmekte idi. Krallar, saraylarında, aynı zamanda danışman ve hekim gibi de rol oynayan münecimler bulunduruyorlardı. Astronominin, astrolojiden kesin olarak ayrılması ancak yavaş yavaş ve bir hayli geç oldu.” (*Meydan Larousse-Büyük Lügat ve Ansiklopedi*, c. I, Meydan Yayınevi, İstanbul 1969, s. 746-747.)

“*Astronomi* (yun. *Astron*, Gökcisim ve *Nomos*, Kanun'dan fr. *Astronomie*): Etrafımızı çevreleyen evreni (gezegen, kuyruklu yıldız ve yıldız, göktaşı, yıldızlararası madde, gökada [galaksi] ve gökadalara arası madde gibi her çeşit gökcismi) konu olarak ele alan ve bu cisimlerin bileşimlerini, birbirine oranla konumlarını, hareket kanunlarını, oluşumlarını, bugüne kadar geçirdikleri değişikliklerin yanı sıra gelecekteki evrim kanunlarını belirtmeğe çalışan ilim. Astronomi, en eski ve insan düşüncesinin gelişmesine en çok katkıda bulunmuş ilimdir. Günlük hayatın gerektirdiği bazı ihtiyaçlardan (zamanın ölçülmesi, tarım, denizcilik v.b.) ve büyük tabiat olayları karşısında ilkel insanın korkusundan doğan astronomi, Yeniçağın başlarına kadar, münecimlerin yanlış inançlarına bağlı kalmıştır. *İslâm'da Astronomi*: Müslümanlar, Aristo'nun ilimler sıralamasına uyarak astronomiyi matematiğin dört temel kolundan biri olarak saydılar ve astronominin amacını, Greklerde olduğu gibi, gökcisimlerinin görünen hareketlerinin incelenmesi ve yerlerinin belirtilmesi kabul ettiler.” (*ay.e.*, I/747-749.)

3 Müellifin sözünü ettiği makalenin tam ismi: “*İslâmiyet Nazarında Astroloji ve İhbâr-i Ani'l-Gayb ve'l-İstikbâl*” dir. Yukarıda adı geçen eserin aynı cildinin 19. makalesi olarak 215–233.

miştik⁵. Fakat bu babda yazdıklarımız ile iktifa beni sıkıya başladı. Zira bu İncil'de Hz. Peygamber hakkında hem de “*Muhammed*” ism-i şerifiyle daha birçok yazılar vardır ki gerek bunları ve gerek bahis mevzuu kitabı herkese tanıtmak dinî bir vazife idi.

İşte bu bakış açısı ile ayrıca bu uzunca makaleyi açmaya/yazmaya karar verdim ve zannımca da iyi ettim. Ekserimizce malum bulunduğu üzere “*İncil*” namıyla tanınan *Kitâb-ı Mukaddes*⁶ mefhumunda İslâmlık ve Hıristiyanlık âlimleri arasında çok büyük fark vardır. Yüce Kur'an'ın dile getirmiş olduğu üzere İncil dahi Cenâb-ı Hakk tarafından İsa (a.s.) Efendimiz'e gönderilmiş bir Şeriat (Din/Hukuk) Kitabı'dır.⁷ Hâlbuki bu Mukaddes Kitap, bugün mevcut değildir ve ne olduğu da bilinmemektedir.⁸

sayfaları arasında yer alan bu çalışma, dört bölüm olarak düzenlenmiş ve başlıca şu konular ele alınmıştır: Müslümanlar arasında İlm-i Nücûm (Yıldızlar Bilimi) diye tabir olunan Astrologie ile Felekiyât (Gökler) veya Hey'et (Uzay) manasına gelen Astronomie bilimlerinin ne demek oldukları, ilgi alanları, aralarındaki farklar, bunların kısa tarihçesi, çeşitli din ve milletlerin bunlara bakışı, Astroloji'nin Müslüman toplumlara kimlerden geldiği ve hangi yollardan girdiği, bu husustaki İsrâilî haberler ile öteden beri anlatılagelen hikâyeler ve hurafeler, Tevrat ve İncillerden örnek olarak seçilmiş yıldız fallarına (kehanet ve sihre) dair bir kısım pasajlar ile Kur'an'ın, geleceğe ilişkin bazı haberleri dile getiren birkaç ayeti ve kimi şahıslardan nakledilen gelecekle ilgili birtakım haberler.

- 4 Bu madde, zikredilen eserin 225–226. sayfalarında olup ayrıca s. 232'de de (dipnot şeklinde) küçük bir eki bulunmaktadır. Bu fıkrada ise yazar, Barnaba ve İnciline bir nebze değinerek ondan bazı alıntılar yapmaktadır ki bunlar bu makalesinde daha geniş boyutta tekrar edilmektedir.
- 5 Yine aynı yerde gündeme getirilen Kur'an ayetleri ise şunlardır: 30/*Rûm*, 1-2; 54/*Kamer*, 45 ve 110/*Nasr*, 1.
- 6 *Kitâb-ı Mukaddes*, şemsiye bir kavram olup bünyesinde üç semavi kitabı/bölümü barındırmaktadır: Musa'ya verilen Eski Ahit/Antlaşma, yani Tevrat; İsa'ya indirilen Yeni Ahit/Antlaşma, yani İncil ve Davud'un Mezmurları/Duaları, yani Zebur. (C. G. Pfander, *Tevrat ve İncil'de Tabrif Yoktur*, Ricon-İsviçre, tr.yok, s. 9 ve 11.)
“*Kitap/Kitâb* (A., cem. *Kütüb*.): Hıristiyanlar için Kitâb tabiri İncil yahut Ahd-i cedid'i, Museviler için ihtimâl yalnız beş kitabı (“beş sifri”) ve Mezâmir'i ifade etmektedir.” (F. Krenkow, “*Kitap/Kitâb*”, *İA*, c. VI, MEB, İstanbul 1997, s. 829.)
“*Kitâb-ı Mukaddes*: Ahd-i Atik ile Ahd-i Cedid'den oluşan Hıristiyan kutsal kitabı. Hıristiyanların dinî alanda otorite kabul ettikleri, Yahudilerin kutsal kitabını da kapsayan yazılar koleksiyonuna verdikleri addır. Batı dillerinde bunun karşılığı Bible (Bibel) kelimesidir. Kitâb-ı Mukaddes'in ilk bölümünü Yahudi kutsal kitabı olan Ahd-i Atik teşkil etmektedir. Kitâb-ı Mukaddes'in sadece Hıristiyanlara ait Yahudilerce kabul edilmeyen ikinci bölümüne Ahd-i Cedid denilmekte ve 27 kitap veya bölümden oluşmaktadır.” (Ömer Faruk Harman, “*Kitâb-ı Mukaddes*”, *DİA*, c. 26, TDV, Ankara 2002, s. 75-76.)
- 7 *İncil*'in Hz. İsa'ya verilşi 57/*Hadid*, 27'de; onun insanlar için –aynen *Kur'an* gibi- bir hidayet kaynağı oluşu da 3/*Âl-i İmrân*, 3-4'te belirtilmektedir.
- 8 *Kur'an-ı Kerim*, Ehl-i Kitab'ın *Tevrat* ve *İncil*'i aslı hüviyetiyle koruyamadıklarını *tabrif* (bozma, yerinden oynatma) ve *ibdâll/tebdil* (kaldırma, yer değiştirme) diye nitilemekte ve

Hıristiyanlara gelince, meşhur İznik Konsili'nde Hz. İsa'nın rubûbiyeti/rabliği karar altına alındığı⁹ cihetle onların İslâm itikadât (esaslar)ına az-çok benzer bir akide/inanç beslemeleri, tabiatıyla pek manasız olurdu. Çünkü böyle bir itikat, Allah tarafından yine Aynullah'a, yani Allah'ın bizzat kendisine bir şeriat (din/ahkâm) kitabı gönderilmiş demek olacaktı.¹⁰

İşte bundan dolayı Hıristiyan büyükleri, Hz. Rûhullah'ın (Allah'ın Rûhu olan İsa'nın) terceme-i hâli (hayat hikâyesi) şeklinde şu veya bu zât taraflarından yazılmış ve şüphesiz hakiki İncil'den bazı ayetleri ve bizzat Cenâb-ı Mesîh (Yüce Kurtarıcı İsa) ağzıyla bildirilmiş birçok mucizevî haberleri [253] ihtiva eden bazı kitapları –gerekli tashihleri yaparak- İncil namı altında kabulüyle işin içinden çıkmayı daha muvafık bulmuşlar ve İznik Konsili'nde bilhassa dört tanesine imanı, mutlak surette şart koymuşlar/koşmuşlardır ki (bunlar) şunlardır: Matta, Yuhanna, Luka (ve) Markos İncilleri.

Dikkate şayandır ki Kur'an-ı Azîmü's-Şan'da *İncil* kelimesinin aynen bulunması¹¹, bize bu İlâhî kitabın evvelce mevcudiyetini nasıl ispat ediyorsa her terceme-i hâl (yaşam öyküsü) kitabının ve hassaten dört tanesinin acele tarafından *İncil* namıyla anılması mecburiyetinin konulması da hakikisinin yok

bunlara bazen doğrudan (2/*Bakara*, 75; 5/*Mâide*, 13-15 ve 41), bazen de dolaylı olarak (2/*Bakara*, 42; 3/*Âl-i İmrân*, 71, 78, 99) temas etmektedir.

“Kur'an'da tahrif suçlaması dört ayrı yerde tekrarlanıyor: 2/*Bakara*, 75; 4/*Nisa*, 45 (doğrusu 46); 4/*Mâide* 14 (doğrusu 13), 44. Dikkatimizi çeken nokta, bu suçlamaların Mesih imanlılarına değil sadece Yahudilere yöneltilmiş olmasıdır.” (Pfander, *age*, s. 78.)

- 9 Hıristiyanlıkta büyük ruhanîler toplantısı demek olan Konsiller bu dinin tarihinde çok önemli bir yer tutar. M. 325'te İznik'te toplanan ilk/I. Hıristiyan Genel Konsili, “Baba ile oğulun ayrı cevherden olduğu”nu iddia eden Arius'u aforoz ederek; “Baba ile oğul aynı tabiatı taşıyor” şeklinde formüle edilen resmî kilise inancını kabul etmiştir. [Francis Dvornik, *Konsiller Tarihi İznik'ten II. Vatikan'a* (çev. Mehmet Aydın), Ankara 1990, s. 11; krş. Mehmet Aydın, *Hıristiyan Genel Konsilleri ve II. Vatikan Konsili*, s. 13–14, Konya 1991.] Burada tarihsel bir anekdotu hatırlatmakta fayda mülâhaza ediyoruz: İznik Konsili (M. 325)'nde Baba ve Oğul'un tanrılığının kabul edilmesiyle Hıristiyan teolojisinin temelleri atılmış, İstanbul Konsili (M. 381)'nde Kutsal Ruh'un tanrılığının kararlaştırılmasıyla da Teslis doktrininin üç uknumu tamamlanmıştır. Bu öğretiyeye Hz. Meryem'in rabliği ya da Tanrı'yı doğuran/Tanrı anası (Theotokos) olması unsurunun eklenmesi ise Efes Konsili (M. 431)'nde gerçekleşmiştir. (Ayrıntılı bilgi bkz. Abdurrahman Küçük, “Gregoryen Ermeni Kilisesinin Oluşması ve Konsil Kararları Karşısındaki Tutumu”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sy. 37, Ankara 1996, s. 133-140.)
- 10 Hıristiyanlığın tarihinde M. 325'teki İznik'ten 1962-1965'teki II. Vatikan'a kadar 21 tane büyük konsil toplanmıştır. Bunlar ve buralarda alınan kararlar hk. (ki özetle; Teslis'in birinci uknumu 325'teki İznik'te, ikinci uknumu 381'deki İstanbul'da ve üçüncü uknumu da 431'deki Efes'te karar altına alınmıştır) geniş bilgi için bkz. F. Dvornik, *age* ve M. Aydın, *age*.
- 11 5/*Mâide*, 110 ve daha birçok ayette bu kitabın ismi geçmektedir.

edilmesine şiddetle lüzum görülmesinden ileri geldiğini telkin eylemektedir. Yoksa her terceme-i hâl kitabının pekâlâ (farklı) bir ismi olabilirdi.

Bütün bunlar, Hz. İsa Efendimizin rubûbiyetini/tanrılığını güya sağlamlaştırmak için zoru zoruna itikadı cihetine gidilmiş budalalıklar olup Dinler Tarihi'nde gülünç sahifeler teşkilinden ileri geçemezler. Kabul edilen kitapların hepsine *İncil* isminin verilmesi, bu yöndeki kararların ne kadar zelilâne itihaz olduğunu/alındığını göstermek itibarıyla son derece dikkat çekicidir.

Yani; “İsa Allah'tır, Allah ise elbette kendi kendine kitap göndermez. Eski zamanlarda dahi görüldüğü üzere bunu mümin ve müntehap (seçilmiş güzide) kullarına ilham veya vahiy suretiyle veyahut da –Hıristiyanların itikadın aralarında bulunduğu sıralarda şifahi söylemekle idare etmek muvafık olur ki nitekim keyfiyet dahi böyle cereyan etmiş ve İznik'te kabul ettiğimiz dört İncil, işte böylelikle vücuda getirilmiştir” demek isterler.

Biz buna karşı şunu da der-miyân ederiz (ortaya koyup açıklarız) ki eğer *Yesû*¹², hakikaten Allah ise dedikleriniz doğrudur ve hakikatte maslahatın da beş aşağı beş yukarı böyle olması lazım gelir. Fakat [254] İznik Konsili'nde ancak bir kısım İncillerin hak ve adalet terazisine uygun şekilde tetkikten/incelemeden geçirildiği tarihen mazbut (kayıt altına alınmış) olup onların da birbirini tutmadıkları ve belki de bazılarının büyük hakikatleri ihtiva ettiği için nazar-ı itibara alınmadıkları ve kabul edilen dört tanesinin bile dikkat çekecek derecede aykırılıklarla malûl bulunduğu malûmdur.

Şu hâlde (zannınızca) Allah olan İsa, demek ki kendi has kullarına bile yekdiğerine muhalif ilhamlarda bulunmuş veya söylemiştir. Böyle bir zat ise değil Allah, hatta ufak bir sefir/elçi bile olamaz.

Ey İznik Konsili'nin cahil canileri, bu dört İncil'deki ayetler birbirini tutmasa ve hatta taban tabana zıt olsa bile onlara ayrı ayrı iman edilmenin lazım geleceğini emirnamelerinizle tamim ve icbar eden (bildiren ve kabule zorlayan) siz değil misiniz? Soruyorum ve cevap istiyorum: Böyle bir karara imzalarınızı nasıl koyabildiniz? Bunun hakiki sebebini niye gizlediniz? Hz. Meryem'in ve bizzat Cenâb-ı Yesû'un rubûbiyetini/ilâhlığını tam bir cesaretle reddedip içinizden çıkıp gidenler gibi neden mert ve gerçeği söyleyen ve savunan kişiler olmadınız? Çünkü hepiniz, hain Yuda¹³ gibi kendinizi hırslı

12 Metnin akışı doğrultusunda ve bilhassa Barnaba İncili'nden (ileride) alıntılanan pasajlar muvacehesinde pekâlâ görüleceği/anlaşılacağı üzere *Yesû*' mefhumu Hz. İsa'ya delâlet etmektedir. (*Yazarın notu.*)

13 *Yuda*, Hz. İsa'nın 12 havarisi/elçisi (ilk Hıristiyan misyonerleri)nden biri olup aynı ismi taşıyan ve diğer bir havari Yakub'un kardeşi olanla (ki İncil'de mektubu bulunan ve Simon'la birlikte adına 28 Ekim'de Azizler günü kutlanan Yahuda ile) ayrı tutulmalıdır. Burada sözü edilen *Yehuda* ya da *İşkariyot* (İbranice: יהודה איש קריות, Latince: Iudam Iscariotem,

Ko(n)stantiniyye'ye satmış idiniz; değil mi? O Kostantin (Roma ve Bizans imparatorlarının ilki I. veya Büyük *Constantinus*, 272–337) ki az-çok kuvvetlenen Hıristiyanlığa dayanarak hükümeti/iktidarı değiştirmek ve bu sayede saltanat kürsüsüne/tahtına oturmak ve fakat neticesi şüpheli dâhilî harplere/iç savaşlara meydan vermemek için de putperestleri memnun etmek bedbahtlığını ehemmiyetle nazar-i dikkate almıştı ve buna biraz da mecburdu. Yani Kostantin, çok tanrılığa kail/inanan (pagan/müşrik) bir milleti, bir anda tek Allah'lı (monoteist/tevhidî) bir akideye davet ederek kılınç kuvvetiyle bunu idamede/sürdürmede mahzurlar görmüştü.¹⁴

Binaenaleyh, hiç olmazsa Teslis usulü¹⁵nü kabul ettirmek suretiyle hem cahil Hıristiyanların gururlarını ve hem de eski Romalıların prestijlerini okşamakta (birçok) faydalar tasavvur etti ve asıl kılincının en büyük kudretini,

Yunanca: Ιουδας Ισκαριώτης) İsa'yı ele veren havaridir. İşkaryot, katil anlamına gelen Latince kökenli bir sözcüktür (*sicario=kiralık katil*). İsa'yı ele vererek ona ihanet ettiği için Yahuda, İşkaryot (Hain) olarak anılır. Geleneksel Hıristiyan görüşüne göre otuz gümüş dinara İsa'yı ele vermiştir. Sonradan vicdan azabı çektiği için kendini asarak intihar ettiği söylenir. (R. Benson, *İncil-i Barnaba*, İstanbul 1992, s. 54, 56; www.wikipedia.tr.)

- 14 Eskiden, “Yenilmez Güneş’e tapmak” inancına sahip bulunan ve bir putperest baş kâhini sıfatı olan “Pontifex Maximus” unvanını almayı reddetmeyen *Constantinus*, 312 yılının sonbaharında Milivius Köprüsü Savaşı'nda (ki karşı tarafa kumanda eden Batı Roma imparatoru) *Maxentius* (278 civarı–312)'u yenmesi sonucu Hıristiyanlık dinine geçmiş/girmişdir. “Kutsal Güneş Günü” anlamına gelen Pazar'a (Sunday) bu adın verilmesi ve resmî tatil ilân edilmesi de onun döneminde olmuştur. [Richard A. Tedd, “Constantinus ve Hıristiyan İmparatorluğu”, *Hıristiyanlık Tarihi* (çeviri: Sibel Sel-Levent Kınran), Yeni Yaşam Yayınları, İstanbul 2004, s. 141-154.]
- M. 313 senesinde Roma'nın hâkimiyetini ele alan ve Hıristiyanlığı ölüm döşeginde iken (337) kabul eden Konstantin'in, imparatorluğu gerileme ve çökme girdabından kurtarmak için Hıristiyanlığı nasıl kullandığını ve bunu İmparatorluk dini hâline nasıl getirmeye çalıştığını (ki Hıristiyanlık, asıl kendisinden sonraki imparatorlardan Büyük Teodosius zamanında, yani 380 yılında Roma'nın yegâne dini oldu) hk. bilgi edinmek için bkz. Ekrem Sarıkçıoğlu, *Başlangıçtan Günümüze Dinler Tarihi*, Isparta 2004, s. 320-321.
- 15 *Teslis*: Ekânim-i selâse (Üç Uknun, yani unsur) terimi, Hıristiyanlık tarihinde ilk defa 180 yılında Antakyalı Theophilus tarafından kullanılmıştır. Üçlü Birlik diye formüle edilebilecek bu deyim, *Yeni Abid*'de geçer ve en açık ifadesini *Matta İncil*'inde bulur: “Peder, Oğul ve Kutsal Ruh adına vaftiz edin!” Burada “cevher birliği”nden söz edilebilir ki o da şöyle açıklanabilir: İncil'e göre tek Allah'ta üç kişilik, şahsiyet veya daha doğrusu şahıs yahut kişi vardır. Birincisine Peder ya da Peder Allah, ikincisine Kelâm veya İlâhî Kelâm yahut Oğul, üçüncüsüne ise Kutsal Ruh denir. Böylece ne üç Tanrı var ve ne de bir = üç deniyor. Fakat tek Allah'ta üç şahıs veya daha teknik bir kavram olan üç uknun var” denilmektedir. (Sarıkçıoğlu, *ay.e.*, s. 330.)
- Teslis'in, artık Üçlü Birlik şeklindeki yeni/güncel yorumuna göre; a) Tanrı'nın üç kimliği vardır (Baba-Oğul-Kutsal Ruh), b) Her kimlik tümüyle/ayrı ayrı Tanrı'dır, c) Son tahlilde tek bir Tanrı mevcuttur. [Wayne Grudem, *Hıristiyan İlahiyatı (Hıristiyan İnançının Temel Öğretileri)* (Türkçesi: Levent Kınran), Yeni Yaşam Yayınları, İstanbul 2005, s. 109-130.]

bu yeni akideye itiraz edenler (üzerin)de göstermişti. Yoksa Kostantin'in ne yeni ve ne de eski dinle hakikaten hiçbir rabıtası/ilişkisi yoktu. Ona, (sadece) itirazsız bir saltanat lazım idi. Papa¹⁶ bile lâ-yuhtîlik (hatasız/masum olma) şaşaaıyla sesini çıkarmadı. Çünkü o, bir peygamberin, yani bir âdemin vekillîğinden Allah'ın vekillîğine terfi ediyor/yükseliyor ve ileride elde edeceği maddî ve manevî kuvvetler sayesinde bir gün bir cismanî hükümetin (siyasî iktidarın) başında bulunacağını, krallara ve imparatorlara hükmedeceğini biliyordu. Nitekim öyle oldu ve Hz. İsa'nın; “*Kayser'e ait olanı Kayser'e bırakınız!*” Yani; “*Cismanî hükümet (dünyevî saltanat) işleriyle uğraşmayınız!*” tarzındaki tavsiyesi de dünya sevgisi ile tamamen tersine alınmış oldu.

Affedersiniz Efendiler, itiraf ederim ki bir İslâm/Müslüman sıfatıyla sizi hatalı bulup suçlamada ileri gittim ve İznik Konsiliniz hakkında asıl konunun dışına çıktım. Fakat bir *insan* sıfatıyla neler(i)/ne gibi şeyleri yazmak hakkım değil (mi) dir ki? Bunu da siz itiraf ediniz!

Evet, bir Nebi'yi Allah yapmak gibi lanet olası kararınız yüzünden değil midir ki milyonlarca ve belki de milyarlarca insanoğlu dalâlete/sapıklığa düşmüş, hakikat yolunu görememiş; (bunu) sezenlerin de kelleleri uçurulmuştur.

Ve yine bu iğrenç karar yüzünden değil midir ki orta çağlarda Engizisyon Mahkemeleri¹⁷, tasavvuru bile güç hazm olunur melanetler ve vahşetler icrasını mukaddes [255] bir vazife telakki eylemiş; ahaliyi soymuş soğana çevirmiş, ırza ve namusa tecavüz etmiş, hür vicdanları köleleştirmeye çalışmış (ve) karşı gelen milyonlarca evi-barkı/ocağı perişan eylemiştir.

Ve yine bu zalim karar yüzünden değil midir ki *Ehl-i Salîb/Haçlılar* namı altındaki mutaassıp gürûh (aşırı tutucu Hıristiyan topluluk), Anadolu'yu, mukaddes makamları bir mezbahaneye çevirmiş; her dince hürmet edilmesi lazım gelen mabetleri türlü fuhşiyat ve cinayetlerle kirletmiş ve Avrupa'da dahi birçok hür vicdanlı insanları ateşlerde yakarak kül etmiş ve fazla olarak da Cihan Tarihi'ne *San Bartolomeo Vak'ası* (*St. Bartolomeo Katliamı*, 1600) gibi tüyler ürpertici kanlı bir damga ilave eylemiştir. Daha hangisini sayalım?

16 *Papa*: Papa sözcüğü, bazı kiliseler tarafından “yüksek ruhanî liderler”i tanımlamak için kullanılmıştır. Zamanla Roma Katolik Kilisesi'nin dünyevî başkanını ifade etmek için kullanılmaya başlanmıştır. Papa Siricius'un imtiyazından beri bu anlama gelmektedir. Hermannus Contractus, papalar listesini yapan ilk tarihçi sayılır. Bu liste dikkate alındığında 30-249 yılında başlayan bu kurum, XVI. Benedict 267. Papa olmaktadır. Katolik Ansiklopedisi'nin papalık yıllıklarına göre ise bu sıra 265'tir. (www.ansiklopedika.org.)

17 *Engizisyon Mahkemeleri*, bazı kararları ve bunların infazı hk. bilgi için bkz. Sir John Macdonell, *Tarihi Davalar* (çeviren: Mehmet Osman Dostel), İstanbul Barosu Neşriyatı, İstanbul 1941.

Ve meselâ; Hz. Fahr-i Kâinat Efendimiz (571-632)'in ve ikinci halifesi Hz. Ömer (581-644)'in Kudüslülere ve bütün Hıristiyanlara, Tarık İbn Ziyâd (v. 720)'in İspanyollara, Hz. Fatih (1432-1481)'in İstanbul ahalisine ve patriğine yaptığı muamelelere karşılık olarak (İspanya Kralı) Katolik Ferdinand (1452-1516)'ın İslâm/Müslüman Endülüslülere ve Yahudilere, Fernan Cortez (*Hernán Cortés*, 1485-1547)'in Meksika'da *Astec/Astek*lere (ve) imparatorları Guatimozin (*Cuautémoc*, 1495-1525)'e, (İskenderiyeli) Patrik Siril (*Cyriel*, 376-444)'in eski Mısır halkına yaptığı ve âlime bir kadın olan Hipati (*Hypatia*, 370-415)'ye baldırı çıplaklar (ayak takımı) tarafından parça parça edilip onu/kendisini öldürünceye kadar çıplak yaptırdığı mezalimi de mi ortaya dökelim? Hatta meşhur İskenderiye Kütüphanesi'ni, hiçbir vicdan azabı duymadan yaktırdığını da mı söyleyelim? Biz bunları yapmayacağız!

Evet, yukarılarda dahi yazdığımız veçhile maksadımız bunların tafsilâtına girmek değildir. Arzu edenler tarih kitaplarından bu feci hâdiseleri kana kana okuyabilirler. Yalnız Hz. Fahr-i Kâinat Efendimizin Hıristiyanlara karşı/yönelik verdiği antlaşma mektubunu yazacağız¹⁸ ki hakiki medeniyetin ne/hangi

18 [Numarasız varakın a yüzü] “*Abidnâme-i Risâlet-Penâhi*

Bu kitap/mektup, Muhammed bin Abdillâh'ın kâffe-i nasârâya verdiği ahitname suretidir ki Hakk Teâlâ âni rahmetiyle beşaret edip azap ile halkı korkutmaya göndermiştir. Ve Allah Teâlâ âni, halkın üzerinde olan emanetine emin eylemiştir. Ol Muhammed, bu kitabı (yazılı vesikayı), cümle ehl-i millet-i nasrâniyeye müntesip olanlara ahd için verdi. Her kim ki ol ahdî boza, Hakk Teâlâ'nın ahdini bozmuş olur ve dinini istihza etmiş olur. Ve Allah Teâlâ'nın lanetine layık olur. Bu ahde muhalefet eden, gerek emir ve gerek gayri olsun; bir rahip veya bir seyyah, bir dağda veya bir dereye, ya beyâbanda ya âbâdanlıkta, ya alçak yerlerde ya kum/çöl içinde (olsun); anlardan her gücü savdım. Nefsime a'vânımla ve ehl-i milletimle ve etbâımla. Zira anlar benim raiyyetimdir ve ehl-i zimmetimdir. Ben anları, sair muahedeleri olan me'netleri ezasından azl eyledim. Haraç versinler, illâ gönülleri hoş olduğu merteye versinler. Anlara cebr ve ikrah olunmasın ve üsküf, yani nasârâ üskuf/piskoposluğundan tağyir olunmasın. Ve bir papas, papaslığından tağyir olunmasın; savme'a/hücre yapıp (o) savme'asında (özel odasında) müteakkif (itikâfa girmiş) olanlar, savme'alarından (kendilerine mahsus tapınaklarından) çıkarılmasın. Ve seyahat üzere olanlar men' olunmasın. Ve keşişlik ve kiliselerinden nesne yıkılmasın. Ve kenîseleri mallarından mal alınıp müslimînin mescitleri binasına sarf olunmasın. Her kim ki buna muhalif iş işlese Allah'ın ahdini ve Resulü'nün ahdini bozmuş olur. Ve kesb etmeyip ibadet(î)le meşgul olan üskuffarına cizye ve ğarâme (ceza parası) tahmil olunmaya. Her kande ki olalar, gerek berr ve bahrde ve mağrib ve maşrıkta ve şimal ve cenupta anların zimmetin ben hıfz ederim Anlar benim zimmetimde misakımdadır. Emâ [Numarasız varakın b yüzü] nımladır. Ve dağlarda olup ibadetle münferid olanların ziraat eylediklerinden haraç ve öş(ü)r alınmaz. Zira anların ziraatleri boğazları içindir, ticaret için değildir. Ve dahi harp için âdem ihraç olunmak lazım olsa anlara bile teklif olunmaz. Ve cizye alınmak lazım gelse ne kadar emval ve akarât sahibi olursa olsun, yılda on iki dirhemden ziyade nesne alınmaz. Ve zahmet ve meşakkat teklif olunmaz. Ve mücadele olursa rifk ile vech-i ahsen ile mücadele olunur. Ve merhamet ve şafkat kanadı altında hıfz olunurlar. Her kande olursa ve her kande varırlarsa müslimînin taht-ı nikâhında olan nasrâniye ceb(i)r ve ikrah olunmaz.

tarafıta bulunduğu insanlık dünyasınca anlaşılısın ve İslâm gençliği de lâzım gelen ibreti/dersi alsın!

Fakat bu münasebetle biz şunu yazmak istiyoruz ki İznik Konsili'nde bütün terceme-i hâl İncilleri bile bulundurulmamıştır. Bulunanların da kolaylıkla ve tetkik edilmeden retleri cihetine gidilmiştir. Meselâ, makalemize ana başlık yaptığımız *Barnaba İncili*¹⁹ dahi bu kabilden/türdendir. Hâlbuki Barnaba'nın da bir İncil yazdığı Kilisece pekâlâ malûm idi. Nitekim 492 tarihinde papalık makamına geöen *Gelasius* (ö. 496)²⁰'un bir emirnamesinde Hıristiyanlarca okunması memnu (yasak/sakıncalı) kitaplar meyânı/kapsamında zikredilmiştir.

Bu yasaklamaya sebep ne olabilir? Demek ki mezkûr Kitab'ın mündericatu/muhteviyatı İznik Konsil'i kararlarına muhaliftir. Evet, biraz sonra tafsil

Ve levazım-ı din-i ayin etmeye mani olunmaz. Ve kiliselerinde varıp ibadet etmeden men' olunmaz. Her kim ki Allah'ın bu ahdine muhalefet etmiş olsa ve ziddıyla amel etmeye kast etse Hakk Teâlâ ve Resulü'nün misakına isyan etmiş olur. Ve kiliseleri maramat olunmakta muavenet olunurlar. Bu ahitname kıyamete dek baki olup dünya munkaz olunca (enkaza çevrilinceye kadar) müebbet ola!"

İşbu ahitnamenin Türkçesi'nin ifadelerinden anlaşılımıştır ki tercüme şekli tarz-ı atık üzere dir ki Feridun Bey *Münşeât-i Resmîyesi*'nden alınmıştır. Arapçası çok güzeldir. (Ahmed Feridun Bey (v. 1581/3), zamanımızın değil Osmanlı İmparatorluğu'nun en parlak devrinin adamı olduğundan hak ve hakikat namına zerre kadar inhıraf etmeyerek/sapmayarak *Ahidnâme-i Risâlet-Penâhî*'yi hemen hemen (motamo) harfi harfine tercüme etmiştir. Yoksa o sıralarda Osmanlılar'a değil bir kral veya imparator, bütün Avrupa yan bakmaktan korkarlardı. Hz. Ömer Efendimizin Kudüs Patriki'ne verdiği eman-name dahi hemen hemen bu mealde olup hatta Musevî/Yahudiler de idhâl edilmiştir. (Nor: Bu metin, 256 ile 257'nci sayfalar arasına yapıştırılan önlü-arkalı ve rakamsız küçük bir yaprağa kaydedilmiştir. Ayrıca bu mektubun orijinal Arapça metni için bkz. Feridun Haşmet Bey, *Mecmûâtü Münşeâtîs-Selâtin-i Feridun Bey*, yer ve tarih yok, s. 30–31.)

- 19 *Barnaba* (*Barnabas*): Levi soyundan Kıbrıslı bir Yahudi ailesine mensuptur. Asıl adı Yusuf'tur. Havarilerden biri olduğu tartışmalı olsa da Hıristiyanlığın ilk döneminde önemli rol oynamıştır. Nitekim ilk Hıristiyan cemaati içinde aktif görev alarak çeşitli yerlere gönderilmiş ve oralarda Hıristiyanlığı yayma faaliyetlerine katılmıştır. Barnaba İncili de işte ilk dönem Hıristiyanlarından olan Aziz Barnaba'nın yazdığı, kronik İncillerin aksine teslis ve enkarnasyonu reddeden ve Hz. Muhammed'in risâletini müjdeleyen İncil'dir. (Osman Cılacı, "Barnaba İncili", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, c. V, İstanbul 1992, s. 76-81; krş. Ahmet Güç, "Barnaba İncili (Barnabas)", *Şamil İslâm Ansiklopedisi*, c. I, Şamil Yayınevi, İstanbul 1990, s. 201-202.)

Nor: MEB tarafından İngilizceden tercüme edilerek ülkemizde yayımlanan *İslâm Ansiklopedisi* (I-XII cilt/14 kitap, MEB, İstanbul 1978-1986) ve yine Batı dillerinden çevrilerek Hürriyet Gazetesi'nin basımını ve dağıtımını yaptığı *Temel (Eğitim ve Kültür Ansiklopedisi) Britannica* (I-XX cilt, Ana Yayıncılık/Hürriyet Ofset, İstanbul 1992-1993)'te bu maddeye yer verilmemesini çok anlamlı buluyoruz.

- 20 Papa I. Gelasius, Aziz Gelasius, Papa Gelasius (Celasyüs): Roma Episkoposu olup Papalığı 1 Mart 492–21 Kasım 496 tarihleri arasındadır. (R. Benson, *İncil-i Barnaba*, s. 44.)

edeceğimiz veçhile bu İncil'de ne Hz. İsa'nın Allahlığı ve ne de papalığın lâ-yuhtılığı/yanılmazlığı bahis mevzuu değildir. Bilakis bunların tersi ve fazla olarak Hz. Muhammed'in bi'setleri (peygamber olarak gönderileceği)ne dair müjdeleri [256] yazılıdır.

Barnaba'nın, Hz. İsa (a.s.)'ya iman eden adı geçen kişi ile birçok zamanlar vakit geçirdiği ve hâin Yuda'nın yerine havarilik (makamına geçmek) ile de kadri/derecesi yükseltildiği ve esasen kendisi Musevî ulemasından olup Tevrat'ın hakikatlerine derin vukufiyeti dolayısıyla yazdığı İncil'in hususi bir ehemmiyeti haiz bulunduğu veya bulunması lazım geleceği şüphesizdir.

Şimdi böyle bir zatın İncili, diğerlerinkine nazaran elbette çok daha kıymetli olur. Mamafih, kılıcın zoruna/baskısına ve manidar *şüph*e ve *acab*larına rağmen bu İncil'in M. 325 senesindeki İznik Konsili'nde bulunamamasını kasıtlı telakki edemem. Buna hiç hakkım yoktur. Fakat her ne suretle olursa olsun meydana çıktıktan, bilhassa içindekilere vukuftan sonra akıl ve mantık icap ettirirdi ki İznik Konsili'nin kararları derhal feshedilmeli, hakikat ortaya konmalı ve hiç olmazsa Hz. Mesîh'in haber verdiği Muhammed (a.s.)'in gelişini intizar edilmeli/beklenilmeliydi; değil mi?

Maalesef bunların hiçbirisi yapılmadı. Yapılmadı ama itiraf edilmeli ki daha ileriye de gidilmedi. Yani gelecek bir İslâmiyet aleyhine o zamanlar, şimdiki tarzda taarruzlara lüzum görülmedi.

Fakat Milâdî VII. asırda Hz. Fahr-i Kâinat'ın bu İncil'deki haberlere uygun olarak gönderilmesi ve Hz. Kur'an'ın da Hıristiyanlık Teslis Akidesi'ne şiddetle hücum etmesi ve hele daha sonraki asırda ve asırlarda İslâm ordularının, Hıristiyanlığın kutsal merkezlerinin birkaçını zabt (ve) diğerlerini şiddetle tehdit eylemesi üzerine meselenin rengi değişti.

Hıristiyanlık âlemi, artık müdafaa ile bir şey yapamayacağını anladığından hak ve hakikate karşı ancak *iftira* ve *yalan* silahlarıyla taarruza geçti. Hatta bununla da iktifa etmeyerek geniş ölçüde mukaddes kitaplar(ın) tahrifatına girişti ki hep İznik Konsil'i kararlarının [257] rezaletlerini kapatmaya matuf bulunan bu sahtekârlık, şu an bile devam edegelmektedir. Yani Rab'liği kabul edilmiş bir İsa'nın, kendi hâs kullarına vücuda getirttiği İnciller, pervasızca daimî surette tahrif oluyor (değiştirilip bozuluyor) da mukaddes papaların sorumsuz davranışlarına zerre kadar bir şey denmiyor.

Bu, şu demek oluyor ki; Allah ve onun resulleri hatalı ve noksan İnciller yazmışlardır ama o Allah'ın vekili olan papalar, bu hataları tashih ve noksanları ikmal suretiyle lâ-yuhtiliklerini/yanılmazlıklarını ispat etmişlerdir. Yani Allah Teâlâ'nın kudretine de tefevvuk etmişlerdir (üstünlük taslamışlardır). *Fetebirû!...*²¹

21 Burada 59.Haşr, 2. ayetin sonuna telmih vardır. Anlamı: "İbret/ders alın!"

Ulu Tanrı'ya çok şükür ki hak ve hakikatin ve yine o demek olan İlahî İncil ve Kur'an sahiplerinin müşterek mucize (olağanüstü gayret)leriyle Vatikan duvarları arasında unutulup giden *Barnaba Kitabı*, işte bu sayede asıl şeklini muhafaza etmiştir.

Biz bütün bu hakikatleri, XVI. asrın nihayetlerine doğru Papa V. Sixtus (*Xystus*, 1520–1590)'un hususî kütüphanesinden hayret uyandıran surette ele geçirilen İtalyanca tercümesinin mütalaasından anlıyoruz. Bugün bu tercüme Viyana Kütüphanesi'nde mahfuz bulunmaktadır. Şu kadar (var) ki bu tercüme kim yapmıştır? Nasıl ve ne suretle çalışmıştır ve kimin emriyle aslını görebilmiştir? Buraları bugün tamamen meçhul bulunmaktadır. Hiç şüphe etmiyorum ki bir gün bu kapalı sahifeler dahi açılacaktır.

Barnaba İncili'nin İtalyanca tercümesi ki aslının hemen hemen aynı bulunduğu ve belki bazı kelimelerinin değiştirildiğine kani olmak lazımdır.

(Bu İncil) pek garip tarzda ele geçmiştir. Şöyle ki İtalyan rahiplerinden *Fra MarinolFramerino* (?) isminde hakikat meftunu bir zât, 1585–1590 tarihlerinde papalık makamını işgal eden V. Sixtus'un hususî dostu bulunmasından istifadeyle sık sık Barnaba İncili'nden [258] bahsetmeye başlamış ve bir gün (günün birinde) de ne gibi şeyler (hangi sebepler)den dolayı bunun, okunması memnu/yasak kitaplar arasında zikredildiğini sormuştur.

Papa'nın ne cevap verdiğini tabiatıyla bilmiyoruz ama Fra Marino, Vatikan Kütüphanesi'nde elde ettiği/ayarladığı birisi vasıtasıyla asıl Barnaba İncili'ne vusulün mümkün olmadığını; çünkü nerede muhafaza edildiğinin bilinemediğini ve fakat Büyük Kütüphane'de bunun İtalyanca çok doğru bir tercümesinin bulunduğunu öğrenmiştir.

(Derken) adı geçen kişi, bir gün Papa ile birlikte kütüphaneye girmişti. Papa'nın fazlaca meşgul bulunduğu bir sırada Fra Marino, bir kitap okumak istedi. Rivayete göre eline geçen ilk kitap, Barnaba İncili'nin İtalyanca nüshası oldu.²²

Fra Marino, buna çok ve pek çok sevindi. Ve hemen bu kitabı bir hırsız gibi koltuğunun altına saklayarak Papa'dan izin aldı ve ikametgâhına döndü. Yalnız kalınca meraklı/heyecanlı bir şevkle onu okudu ve kitabı bitirince Hıristiyanlığı terk ederek derhal Müslüman oldu. Ne mutlu!

22 Bize kalırsa bu seri'acele buluş ve ele geçiş, Fra Marino'nun bir tedbiri ve tanıdığı veya anlaştığı kütüphane memurunun belki de bir el çabukluğu olup; yok keyfiyet, hakikaten Fra Marino'nun yazdığı tarzda cereyan etmiş ise yani işin içine canbazlık girmemiş ise; "Artık Cenâb-ı Hakk da bu kitabın meydana çıkmasını mukadder eylemiş!" demekten başka sözü müz kalmaz. Çünkü daha ilk hamlede asırlardan beri aranılan ve daha doğru bir ifadeyle saklanılan memnu' bir kitabın hemen ele geçivermesi, elbette akıl ve hayalin kolaylıkla kabul edemeyeceği bir hadisedir. O hâlde Barnaba'nın büyük bir kerametiyle veyahut Hz. İsa'nın mucizesiyle karşılanmış. (Yazarın notu.)

Bu hadiseden tabîi o sıralarda kimse haberdar olamamıştı. En nihayet 1709 tarihinde Prusya Kralı'nın müsteşarlarından (*Fon*) *Kramer* (*Won Cramer*, 1704–1752) namında bir zat, Amsterdam'da bulunduğu sıralarda oranın ileri gelenlerinden birisi kendisine İtalyanca'ya tercüme edilmiş bir İncil nüshası hediye eylemişti ki (bu,) vaktiyle Fra Marino'nun Vatikan Kütüphanesi'nden aşırıldığı (gizlice alıp kaçırdığı) kitap idi. İşte Fra Marino Vak'ası, bu kitabın kenarlarına yazılan satırlardan anlaşıldı.

Bu nüsha, dört sene sonra, yani 1713'te Kramer tarafından Dük dö Savva (?)'ye hediye edildi. Ve en nihayet 1738'de de Dük'ün sair kitaplarıyla beraber Viyana İmparatorluk Kütüphanesi'ne götürüldü.

Bugün Barnaba İncili'nin âdetâ aslı gibi telâkki edilen bu kitap, 215 sahifeden ibaret olup ince mukavva ile ciltlenmiş ve üzerine bakır sarılığına [259] yakın siyah bir deri kaplanmıştır. Makalemizin en sonuna Türkçesiyle bu meşhur kitabın fotoğrafa edilmiş ilk sahifesi derç olunmuştur.²³

İtalyanca bu nüsha, bir müddet sonra İngilizceye hemen hemen aynen ve büyük bir dikkatle tercüme edilmiş ise de her nedense bugün o nüshalara bile ulaşmak mümkün değil gibidir. Allah razı olsun; Mısırlı Dr. *Halil Seâde*²⁴ namındaki himmet sahibi bir dindaşımız, 1908 tarihinde bundan bir tane edinerek Arapça basım ve yayınına gerçekleştirmiştir. İşte biz dahi neşr olunan bu Arapça tercümeden istifade ederek Hz. Fahr-i Kâinat hakkındaki ayetleri tafsil edeceğiz. Bugün her nedense, bu Arapça nüshayı da bulmak, hemen hemen imkânsızdır!²⁵

Mamafih yine XVIII. asrın iptidalarında İspanya'da bir başka nüsha daha bulundu ki bu İncil tercümesi de 222 faslı ve 420 sahifeyi ihtiva ediyordu. Bu nüshayı Dr. *Helm* (?) namında bir zat, müsteşrik/oryantalist *Sayl* (?)'e verdi.

23 Müellif böyle demiş olsa da sözünü ettiği o fotografik resim, –her ne sebeptense- ilgili yere konulmamıştır.

24 Halil Seâde (1857–1934), Lübnan asıllı bir tıp doktoru olup Beyrut Amerikan Üniversitesi'nde okumuş; önce Mısır'a, sonra da Brezilya'ya göç etmiş ve ölünceye dek San Pavlo'da yaşamış ve 78 yaşında burada vefat etmiştir. Suriye konusunda yazılarıyla ve fiilî çalışmalarıyla aktif roller üstlenmiş önemli hareket ve fikir önderlerindedir. Hayatı ve eserleri hk. daha fazla bilgi için bkz. *Arapça Barnaba İncili*, s. 26.

25 Söz konusu İncil'e Muhammed Reşid Rıdâ (1865–1935) bir mukaddime (s. 27–30), Dr. Ahmed Hicâzi es-Saka da bir tanıtım yazısı (s. 33–89) yazmıştır. Bkz. *İncilü Bernaba* (İngilizceden Arapçaya çeviren: Dr. Halil Seâde), Dâru'l-Beşir, Kahire trz.

Makalenin henüz başında kısaca değindiğimiz bu İncil'in bizim de istifade ettiğimiz İSAM'daki nüshası hk. şunları söyleyebiliriz: 325 sayfa tutarında, yeşil deri kaplı; fasıl, yani sure sayısı 222 olup yalnız bunlar –yazarın kullandığı gibi- birtakım isimlerle değil numaralarla belirtilmiş ve birbirinden ayrılmıştır. Bundan böyle biz, bu kitaba gönderme yaptığımızda “*Referans İncil*” deyimini kullanacağız.

Ondan da Oxford Dâru'l-Fünûn/Üniversitesi azasından/(öğretim) üyelerinden Dr. *Menk(i)hos* (?)'a geçti. 1784 ('te) Menk(i)hos, bunu (metne) tam bir sadakatle İngilizce'ye tercüme ettikten sonra aslıyla beraber meşhur teoloji = din üstatlarından Dr. *Hoyt* (?)'a hediye etti.

Dr. Hoyt, bunları arız amik (genişliğine ve derinliğine) tetkik ettikten sonra talebeye verdiği [260] derslerin birinde herhalde hakikate yardım maksadıyla olacak veya sevk-i tabiiyle bundan bahsetmiş ve bu nüsha ile Viyana'da bulunan İtalyanca nüshası muhteviyatının yekdiğerinin/ötekinin aynı olduğunu ve ancak bir-iki yerde dikkat çekici fıkralar/kısımlar bulunduğunu söylemiş ve misal olarak da hemen aşağıda yer alan ihbaratı/notları göstermiştir:

“Hain Yehûda, Yesû'u teslim etmek üzere geldiği sırada Yesû' bir bostanda ibadet ediyordu ki içindeki odada havariler uyumuşlardı. Yesû' askerin geldiğini görünce korktu ve odaya girdi. Allah, onun tehlike/risk altında bulunduğunu görünce dört melek gönderdi. Melekler İsa'yı aldılar, pencereden çıkarıp üçüncü kat göğe götürdüler. Hain Yehûda odaya girince Allah, onun yüzünü ve sesini değiştirdi; (böylece) tamamıyla Yesû'un benzeri oldu. İsa'nın şakirtleri/öğrencileri uyanıp (kendisini) görünce onun Yesû' olduğunda şüphe etmediler (İsa olmadığına kanaat getirdiler).”

Buraya kadar İspanya nüshasının rivayeti de harfiyen yukarıda söylediğimiz gibidir. Yalnız *Batris* (*Aziz Petrus*, M.Ö. 67) diyerek onu istisna etmiş, yani Sen Piyer'in, hain Yehûda'nın İsa olmadığını tanıdığını/fark ettiğini söylemiştir. Ve keza İspanya nüshası, İsa'yı pencereden çıkaran meleklerden birinin Azrail olduğunu haber vermiştir. Hâlbuki İtalyanca nüshasında bu melek için *Oril* denilmiştir ki bizim kullandığımız *Cibril* ismine çok yakındır. Mamefih bu kelime *Azrail* demektir.

Ve keza İspanya nüshasında kısmen İtalyanca'sında bulunmayan şu fıkra/paragraf vardır:

“Yahudiler İsa'ya geldiler. Ahir zamanda gönderilecek peygamberin adını sordular. İsa dedi ki; Allah Teâlâ ahir zaman peygamberini yarattı, onu nurdan bir kandil içine koydu ve ona *Muhammed* adını verdi. (O'na) dedi ki; Ya Muhammed, sabret. Birçok halkı senin için yarattım ve hepsini [261] sana verdim. Her kim senden razı olursa ben de ondan razıyım. Her kim sana buğz ederse/kızarsa ben de ondan beriyim/uzağım.”

İşte özet olarak anlattığımız tarzlarda birbirinin aynı olan bu iki İncil nüshasının meydana çıktığı, büyükler (zamanın ileri gelenleri) nezdinde şayi' olunca/yayılınca tetkiklerine girildi ve neticede Barnaba İncili'nin, mevcut dört İncil'e ve İznik Konsili kararlarına dört mühim noktadan tamamen muhalif bulunduğu anlaşıldı. Bu nokta-i nazarlardan Kur'an ve İslâmiyet esaslarına da uygun olan bahis mevzuu İncil:

- A- İsa'nın, Allah ve İbnullah (Allah'ın oğlu) olmadığını;
- B- İbrahim (a.s.)'in, kesmeye/kurban etmeye teşebbüs eylediği oğlunun *İshak* değil *İsmail* olduğunu;
- C- İntizar edilen Mesih'in (Beklenen Kurtarıcı'nın) bizzat Yesû' değil Hz. Muhammed oluşunu söyleyerek, "O Resûlüllah'tır. Âdem Cennet'ten çıkarıldığı sırada kapısı üstünde nurdan harflerle '*Lâ ilâhe illellah Muhammedün Resûlüllah*' yazısını görmüştür" der; ve
- D- Yesû'un asılmadığını belki semaya çıkarıldığını, idam edilenin (ise) İsa'nın suretine benzetilen hain Yehûda olduğunu öne sürer.

İşte bunlar ve daha sair/başka farklardan dolayı Avrupa'nın din ve ilim mahfillerinde kıyametler koptu. Hararetli münakaşalar başladı. Hususiyile İngiltere'de ruhanîler arasında çok dikkate değer sözler sarf olundu ve Barnaba nüshasının aslı soruldu/araştırıldı.

İşin pek nazik bir safhaya girdiğini ve daha ziyade alevleneceğini sezen ukalâ (akıllı/zeki kişiler) ve tedbirli (davranan) Hıristiyanlar ise umumun/genel halkın zihinlerinden ve ayak takımından bunu saklamakla beraber şu;

"...*Barnaba İncili namıyla bu (isimde bir) zat tarafından yazılmış bir kitap yoktur. Bunu İslâm/Müslümanlar icat etmişlerdir. Yani kendi peygamberlerinin mevkiini tahkim (yerini güçlendirmek) için hususî ve kasıtlı olarak yazmışlardır. İspatı da içindeki haberlerin, Enâcîl-i [262] mevcude (elde var olan İncillerin) verdiği bilgilere muhalif bulunmasıdır. Bunlar, harfi harfine Kur'an'a muvafık şeylerdir. Hatta meydana çıkan bu İncillerin ciltleri bile şark-vârî (doğu sitili) ve Arap usulindedir. Ve tehzîb de edilmiş/süslenmişlerdir...*" gibi akıl ve mantığa ve hayâya sığmayan bühthanlara/suçlamalara ve yalanlara başvurmaktan çekinmemişler ve ancak bu sayede meselenin dal-budak sarmasını önleyebilmişlerdir.

Bu babda vakıa *Lonsdale* (?) ve *Lo(u)ra* (?) gibi ciddî ve namuslu iki kilise mütefekkeri, Barnaba İncili'nin bir Arapçası bulunduğu hakkındaki uydurma tezviratı (yaygın söylentileri) ret eylemişler²⁶se de aynı maksatla bizim de birkaç söz söylememize müsaade buyurulmasını bütün karilerimden/okuyucularımın rica ederim.

Ben de diyorum ki;

A- İslâmiyet, bir hidayet ve hikmet nurudur. Herkes bu nurdan istifade etmeli ve bunu, büyük bir nimet bilmelidir. Binaenaleyh, bu dîn-i mübin, ne

26 Lonsdale ve Laura Ragg adında bir Hıristiyan çift, 1907 yılında *İncil-i Barnaba*'nın asıl İtalyancasını İngilizce çevirisiyle birlikte yayımladı: Laura and Lonsdale Ragg, *The Gospel of Barnabas*, Oxford Clarendon Press, 1907. (R. Benson, *İncil-i Barnaba*, s. 25, 61 ve Kaynakça.)

propagandaya muhtaçtır ve ne de bizzat Hz. Kur'an'ın “*Lâ-ikrâhe fi'd-dini*”²⁷ dediği gibi ceb(i)r ve şiddete taraftardır. Şu hâlde mensupları, onun tasdikine veya methine müteallik/ilişkin uydurma kitaplar telifine tenezzül etmezler. Çünkü onların Müslümanlıkları, şifahi/sözlü veya tahrîrî/yazılı propagandalarla ve misyonerler(in) şeytanlıklarıyla değil büyük hakikatlerin, en makul içtimaî düsturların din akideleri içinde mündemiç bulunmasıyla kuvvetlenmiştir. Esasen, ellerindeki kitaptan bir harfinin tebdile/değiştirilmeye ve bir ifadesinin tahriife/bozulmaya uğramadığını mağrurane surette bilen Müslümanlar, böyle bir şeye lüzum görselerdi bunu daha İslâmiyet'in başlangıcında yaparlardı. Tabiatıyla böyle bir tahrif işinden bizim haberimiz yoktur. Bilen Avrupalı varsa karşımıza çıkmasını rica ederiz!

B- Hâlbuki Papa (I.) *Gelasius*'un neşr eylediği memnu kitaplar listesinde Barnaba İncili'nin ismi yazıldığı vakit değil Hz. Muhammed (a.s.) Efendimiz hatta büyük dede[263]leri bile daha dünyaya gelmemişlerdi. Vakıa *İngiliz Ansiklopedisi*, memnu kitaplar listesinde Barnaba İncili isminin bulunmadığını söylerse de bu tekzibin büyük bir zarureten, yani İtalyanca nüshasının ele geçmesinden sonra uydurularak telifi sırasında ansiklopediye o yolda geçirildiği ap-aşikârdır. Aradan geçen 1400 bu kadar sene zaman zarfında böyle bir tekzibe acaba neden lüzum görülmemiştir? Ve neden dolayı ansiklopedi tekzibine lüzum görülmüştü?

C- Çünkü bu İncil ortaya çıkınca yalnız bir-iki ayeti değil belki hemen baştanbaşa değiştirilmesi icap etmiş ve fakat buna imkân görülmeyince; “... *Bu kitabı İslâmlar uydurmuşlar ve Havarî Barnaba'ya isnâd etmişler!*” demenin daha kolay olacağına ve böylelikle tabîi olarak memnu kitaplar meyanında zikredilmesine mantıken imkân tasavvur edilemeyeceğine karar vermişlerdir.

D- Bir de buna mukabil Avrupalılardan kim bu uydurma işine vakıf olmuşsa isminin ortaya konmasını ve tarihiyle beraber nasıl bir tesadüfün yardımına şükran borçlu bulunduğu açıklamasını rica ederiz. Yani hangi İslâm, hangi tarihte uydurmuş? Ve hangi Hıristiyan bunu öğrenmiş? Esasen XVIII. asra kadar hiçbir müsteşrik (doğu bilimci) bundan bahsetmemiş ve hiçbir listede Barnaba İncili namına tesadüf olunmamıştır. Dikkat çekicidir ki bu İncil'den ilk bahseden ve münazara sahasına ithal eden/sokan ilk Müslüman, Hintli Rahmetullah Efendi Hazretleri (v. 1888)²⁸dir ki, bu da olsa olsa bir asırlık bir müddetten ileri geçemez.

27 2/Bakara, 256. Manası: “*Din (i kabul)de zorlama yoktur.*”

28 Rahmetullah b. Halil er-Rahmân el-Hindî'nin bu konuyu ele aldığı eseri, *Izhârü'l-Hakk* ismini taşımakta olup baskılarından biri iki cilt/tek kitap hâlinde ve Beyrut-Lübnan 1424/2002 yer ve tarihlidir.

E- Haydi farz edelim ki İslâmlardan birisi böyle bir hilebazlığa lüzum gördü ve buna da cesaret etti. Bu kitabı Papa'nın kütüphanesine koymayı, ne gibi bir sebepten dolayı lüzum hissetti? Ve oraya nasıl koyabildi? Ve koyarken veya koydururken ne gibi dinî faydalar bekliyordu? Ve keza soruyorum ki Papalık kütüphane memurları bu fazla kitabın oradaki mevcudiyetini hangi tarihte öğrenmişlerdir? Buna müteallik bir zabıtname (yazılı tutanak) tutulmuş mudur? Bunu görmek ve okumak isteriz. Biz pekâlâ biliyor ve kavi/güçlü bir imanla iddia ediyoruz ki böyle bir kitap papaların kütüphanesine şunun veya bunun tarafından gizlice konmuş olsaydı matbu bulunmadığı için [264] yalnız bir nüshadan ibaret olan bu kitabı yok etmek, Papalık Makamınca hiç de zor bir iş değildi. O Papa ki lâ-yuhtîdir/hata yapmaz, (dolayısıyla) her yaptığı doğrudur. Ve bu hususiyetleriyle milyonlarca insanları bir hiç için/uğruna Engizisyon Mahkemeleri'nde yok etmek mukadderdir. O, bundan dolayı hiçbir vicdan azabı duymaz (ve yine bu yüzden) böyle bir dinî makam, sahipsiz bir kitabı mahvedemez miydi?

F- İslâmlar tarafından böyle bir kitap yazılıysaydı, bunun çok evvel vücuda getirildiğini bilmemesine imkân olmayan *Fra Marino* gibi zeki ve pek mütecessis/meraklı bir İtalyan rahibi, hırsızladığı (gizlice çaldığı) Barnaba İncili'ni okur-okumaz hemen İslâm oluverir miydi? Ve esasen o kitabı bulmakta âdeta cinnet derecesinde bir tehalük/hırs gösterir miydi? Yalnız bu vak'a ispat eder ki İtalyanca nüshasının ele geçtiği tarihe kadar *Barnaba İncili* namı, yalnız Papa'nın memnu' emirnamesi (yasak/sakıncalı kitaplar listesi)nde geçmiştir. Ve binaenaleyh; İslâmların böyle bir kitap yazıp ortaya salıverdikleri haberi, çok iğrenç iftiradan başka bir şey değildir.

G- Yok bütün bu manalar ve ihtimaller, bulunan İtalyanca İncil'in cilt şeklinden ve tehzîbinden/süslemesinden çıkarılıyor ise buna karşı da; "*Allah akıllar versin!*" demekten başka sözüm olamaz! Siz nasıl isterseniz öyle deyiniz. Güneş hiçbir vakit balçıkla sıvanamaz ve tabîî karartılamaz!

İkinci Bölüm

[265] Barnaba İncili'ne ve hakkındaki hoş olmayan dedikodulara müteallik verdiğimiz malûmat ve müdafaaları kâfi görerek şimdi Arapça tercümesinden bazı mühim fıkraları/maddeleri sırasıyla yazalım.

Halil Bey Seâde'nin teminatına göre, İngilizce'sinden tercümeyle tam (bir) sadakat gösterildiğinden ve esasen herhangi bir inhıraf/sapma hâlinde ve hele ilâvede; "*Yahu İngilizcesinde böyle şeyler yoktur, sen bunları nereden çıkardın?*" gibi pek tabîî olarak haklı itirazlar yükseleceğinden okuyucuların, yazdıklarımızı –hatta bazı tab'/baskı hatalarını bile tashih etmeden biz de aynen

yazdık- tam bir emniyet (hissi) ile okumalarını tavsiye ederek maksada şürû' eylerim/başlarım:²⁹

1. *Sure-i Âdem*, 39'uncu Fasl, Ayet 14'te: “*Felemmâ intesabe âdemü alâ kademeyhi reâ fi'l-bevâi kitâbeten teteelleku keş-şemsi nassuhâ lâ ilâhe illellâhü ve muhammedün resûlüllâhi*=(Cennet'ten çıkmak üzere) Âdem iki ayağı üzerine kalktığında havada şiddetli güneş ışığı gibi *Lâ ilâhe illellâh ve Muhammedün Resûlüllâh* yazısını gördü.” İspanya nüshasında Allah ve Muhammed kelimele- ri arasında “*vav*” yoktur. O hâlde Hz. Âdem'in gördüğü nurdan ibare, doğru- dan doğruya; “*Lâ ilâhe illellâh Muhammedün Resûlüllâh*” imiş demek olur.

29 Hz. Fahr-i Kâinat'ın muhtelif lisanlardaki isimleri şunlardır: *Bimadmâd* = *Muhammed* (a.s.), *Mevâmîdû* = *Muhammed* (a.s.), *Mesih* veyahut *Messiyâ* = *Muhammed* (a.s.), *Faraklit* = *Muhammed* (a.s.). (Müellifin notu.)

Faraklit veya *Paraklit* kavramının anlamı ve çeşitli dillerdeki karşılıkları için bkz. Mehmet Aydın, “Faraklit”, *DİA*, c. 12, TDV, İstanbul 1995, s. 165-166; Şinasi Gündüz, “Paraklit”, *Din ve İnanç Sözlüğü*, Ankara-Konya 1998, s. 301.

İbranice *Mâşiyah*, Arapça *Mesih*, İtalyanca *Messia* ve Grekçe *Hıristos* sözcükleri tamamen aynı anlamdadır. (İncil, *Yuhanna*, 1/41'e bkz.) Mesih'in Grekçesi Hıristos olduğu içindir ki O'na inananlara Hıristiyan adı takıldı. Arapçada onlara verilen isimlerden biri Mesihî'dir. (R. Benson, *İ. Barnaba*, s. 38.)

Mesih: Muhtelif dinlerde dünyanın sonuna doğru gelmesi beklenen kurtarıcının Yahu- dilik ve Hıristiyanlık'taki adı. El sürmek, elle sıvazlamak, yağ sürmek, yağla meshetmek anlamındadır. “Yağ sürülmüş, yani yağla meshetmek suretiyle bir işe hasredilmiş, dinî bir görevi ifaya elverişli hâle getirilmiş, dinî bir görevle vazifelendirilmiş, Tanrı'nın bir görev tevdi etmek üzere el koyduğu kişi” manasına gelmektedir. Kur'an'da 11 yerde ve sadece Hz. İsa'nın adı veya lakabı şeklinde geçmektedir. Hz. İsa'ya bu ad, çok gezdiği, dokunmak suretiyle hastaları iyileştirdiği, yağla meshedilmiş olarak doğduğu, doğduğunda şeytan iliş- mesinden korunması için Cebrâil'in kendisine kanadıyla dokunduğu, güzel yüzlü olduğu için verildiği rivâyet edilir. İleride gelecek bir kurtarıcı inancı, gerek ilkel ve millî, gerekse büyük dinlerde mevcut olup beklenen bu kurtarıcı çeşitli isimlerle adlandırılmaktadır. Bunlardan biri de Mesihî'tir. Mesih kelimesi, Yahudi kutsal kitabında öncelikle kralları ifa- de etmektedir. Hz. İsa zamanındaki Yahudilerin Mesih telakkisini iki kategoride ele almak mümkündür: Birincisi, millî ve politik beklentileri içermektedir. Buna göre beklenen Me- sih, Kral Davud'un soyundan ve krallık idealine uygun olacaktır. İkincisi ise Eski Ahid'de politik bir şahsiyet olmayan ve “insanoğlu” denen birinin gelişiyile alakalıdır. “İnsan veya insana benzeyen bir kişi” tarzında tasvir edilen bu şahıs, apokaliptik eserlerde “seçilmiş biri” de denilen tabiat-üstü bir şahsiyet olarak yer almaktadır. İlk Hıristiyanlar, Mesih'le alakalı bu Yahudi fikirlerinin birçoğunu alıp onu İsa'ya uygulamış böylece İsa Yeni Ahid'de, Eski Ahid'de belirtilen ve yaklaşık olarak 220'den beri Yahudi toplumunda canlılığını sür- düren Mesihî beklentilerin gerçekleşmesi şeklinde tanımlanmış; nihayet Mesih kelimesi, Havariler döneminde İsa'nın adı olmuştur. Mesih unvanı İsa'ya, onun tekrar dirilmesinin ardından verilmiş ve artık onun ikinci ismi olmuştur. Kur'an'da ise Mesih, Hıristiyanlık'ta olduğu gibi Hz. İsa'nın ölümünden sonra dirilişi üzerine kendisine verilmiş bir sıfat olma- yıp doğumundan itibaren onun için kullanılmıştır. (Jacques Waardenburg, “*Mesih*”, *DİA*, c. 29, TDV, Ankara 2004, s. 306-309.)

2. *Sûretü'l-cezâi Âdem*, 41'inci Fasil, Ayet 30'da: "*Felemmâ'l-tefete âdemü reâ mektûben fevka'l-bâbi lâ ilâbe illellâhü muhammedün resûlüllâhi*" vardır³⁰ ki 261'inci sahifedeki C- Maddesi'nin ifadesini teyit eder. [266]

3. Barnaba İncil'i'nin İtalyanca nüshasındaki *Sure-i Beşşera*, 42'nci Fasil'da tasrih edildiği üzere Hz. İsa'nın Benî İsrâil'e verdiği cevapta; kendisinin Mesih-i Muntazar (Beklenen Kurtarıcı) olmadığını, böyle bir zatın daha evvel yaratılmış, kendisinden sonra yakında dünyayı teşrif edeceğini ve *Mesıyyâ=M Muhammed* tesmiye edileceğini söylemiş ve ayrıca da şeriatının kıyamet gününe kadar bâkî kalacağına, yani o şerefli zatın Hâtemü'l-Enbiyâ (peygamberlerin sonuncusu) olacağına işaret buyurmuştur. Bu babda Ayet 15'te şöyle yazılıdır: "*Li-ennî lestü ehlen en ehille ribâtâti cürmûka ev süyûra hizâi resûlüllâhi'l-lezî tüsemmeñnehü mesıyyen.*³¹ *Ellezî hulika kabli ve seye'tî badi.*³² (*Ve seye'ti*) *bi-kelâmi'l-hakki velâ yekünü li-dinihi nihâyeten.*³³" İspanya nüshasında ise şöyledir: "*Kâle isâ lâ-yenbeğî li en-yahdüme n'leyni resûlüllâhi li-enneñhü hulika min kabli ve seyecü min badi ve dünüñhü bâkın ebeden...*" Yani yukarıdaki ayetin aynı demektir.

4. Ve yine İtalyanca nüshadaki *Sure-i fî Halk-ı Resûlüllâhi*, 43'üncü Fasil, muhtelif ayetlerde; Hz. İsa Efendimiz, Hz. İbrahim (a.s.)'in kurban vermek istedikleri oğlunun İshak değil İsmail olduğunu kendisinden soranlara söylemiş ve 30'uncu ayetteki; "*Fe izâ kâne resûlüllâhi'l-lezî tüsemmeñnehü mesıyyen (Muhammedün Resûlüllâhi)*" ihbarını karşısındakilere tekrarlamıştır.

5. Ve yine aynı İncil'in *Sure-i Muhammed*, 44'üncü Fasilinde, Hz. İsmail (a.s.)'in kurbanlığı meselesi tekrarlandıktan sonra 30'uncu ayetinde; "*Ve-lemmâ raeytühü imtele'tü 'azâen kâilen yâ muhammedü li-yekünüllâhü ve liyec'alñî ehlen en ehille seyra hizâike...*" [267] 31'inci ayetinde dahi; "*Li ennî izâ niltü hâzâ sırtü nebiyyen azîmen ve kuddûsellâhi...*" denilmiştir. İspanya nüshasında bu(ndan) sonraki ayet mukabili ise; "*Kâle isâ raeytü rasûlellâhi fe-nâdeytü ve kultü yâ muhammedü en yesseranî el-münâfiküne Allahü abdime n'leyke fe-izen ekünü a'zame'l-enbiyâi minhü...*" tarzındadır. Görülüyor ki Muhammed ismi şerifi bu ayetlerde dahi aynen zikredilmiştir.

6. Yine bahis mevzuu İncil'in İtalyanca nüshasındaki *Sûretü'l-Kıyâme-h-*, 54'üncü Fasil ve birçok yerlerinde Hz. Fahr-i Kâinat Efendimizi murat ede-

30 Bu ayetin numarası *Referans İncil*'de 33'tür.

31 *Referans İncil*'de 15. ayet burada bitmektedir. Devamındaki pasajlar ise 16 ve 17. ayetlere aittir.

32 *Referans İncil*'de bu ibare 16. ayet idi.

33 *Referans İncil*'de bu son bölüm 17. ayetin metnidir. Ayrıca parantez içine alınan kısım, *Referans İncil*'in metninde olduğu hâlde *kaynak eserde* yoktu.

rek “Resûlüllâh” terkiibini kullandıktan sonra³⁴ bilhassa ayet 9’da; “*Sümme yuhyi’llâhu bâde zâlike sâira’l-asfiyâi’lllezîne yesrahûne üzükürnâ yâ Muhammedü*” denilmiştir. Ve keza 55’inci Faslında dahi yine “Resûlüllâh” terkipleri sıkça tekrar edilmiş ve 24’üncü; “*Fe-yücîbu resûlüllâhi hüm âdemü ve ibrahîmü ve ismâilü ve müsä³⁵ ve yesûu’bnü meryeme...*” ayetine tekabül eden İspanya nüshasında ise “...muhammedün habîbullâhi” ifadesi kullanılmıştır.

7. Aynı veçhile *Sûretü’l-Kıble*, 72’nci Fasılın birkaç mahallinde “*Mesiyyen*”³⁶, yani *Muhammed* (a.s.)’den haber verilmiş ve Cenâb-ı Yesû’ Efendimiz bir kadının sorgusuna cevaben 10’uncu ayetinde yazıldığı üzere; “*E-telemîne eyyetühe’l-mer’etü enne mesiyyen lâ-büdde en ye’tiye...*” ifadesiyle Hz. Muhammed (a.s.)’in mutlak surette dünyayı teşrif buyuracaklarını söyledikleri gibi aynı kadının; “*Ey Seyyid, Mesîh-i Muntazar sen değil misin?*” suâline de 16 ve 17’nci ayetlerle; “*İnnî hakkân ursiltü ilâ-beyti benî isrâîle nebiyye halâsın. Velâkin sey’etüye bâdî mesiyyen el-mürselü mine’llâhi li-küllil-âlemi’l-lezâ li-eclihî halekâ’llâhül-âleme...*” buyurmuşlardır ki görüldüğü üzere bu son ihbar birçok cihetten yana dikkate şayandır. [268] Hakikatte bu ayetin manası; “*Ben ancak İsrailoğulları’na gönderilmiş kurtarıcı bir peygamberim ve lâkin benden sonra Cenâb-ı Hakk tarafından bütün âleme elçi/peygamber olarak Muhammed (a.s.) gelecektir ki Allah Teâlâ Hazretleri esasen bu âlemi onun için yaratmıştır*” olduğuna göre bir Mesih’in beklenilmesi lazım gelmiştir. Bu Mesih’in bazı misyonerlerin söyledikleri gibi çarmıha gerildikten sonra Hz. İsa’nın tekrar dirilerek havarîlere manevî feyiz vermesi değildir. Çünkü o hâlde başka türlü ifadelerde bulunur ve “geleceğim” derdi. Aslında Beklenen Mesîh’e/ Kurtarıcı’ya intizar olunduğu (beklendiği) şununla da sabittir ki Hz. İsa ile Hz. Peygamber arasındaki asırların ikincisi sonunda *Mintş* (?) adında çok sofi bir zat tarafından bu iddianın ileri sürüldüğünü tarihler yazarlar. Hatta daha garibi, Osmanlı tarihlerine kadar geçen ve (Sadrazam) Köprülü Mehmed Paşa (1551–1661) zamanında muhakeme edildikten sonra İslâm olan meşhur *Sabâse Sevi*³⁷ dahi bunlardan birisidir. Bu zat, Avrupa’da dahi dolaşmıştı.

34 Bunlardan 4 ve 18. ayettekiler nasb hâlinde, 10. ayetteki cer hâlinde, 22 ve 25. ayetlerde ise ref hâlinde.

35 *Referans İncil*’in burasında bir de “*ve dâvûdu*” ifadesi vardır.

36 Farklı dillerdeki kullanıma göre çok çeşitli biçimlerde ifade edilen “*el-Mesiyyâ*” tabirinin lügat ve istilâh manaları ile asıl delâlet ettiği anlam hk. bilgi için bkz. *Referans İncil*, s. 49 vd.

37 Bu zat, bizim İzmir’de 1625’te doğmuş ve 1676 tarihinde İstanbul’da vefat etmiştir. (*Yazarın notu.*)

Sabatay Sevi (Köprülü Mehmed Paşa zamanında Müslüman olan dönme): Sabatay Sevi (İbranicce: Şabbetay Zvi), 1 Ağustos 1626’da İzmir’de doğmuş ve 17 Eylül 1676’da Karadağ’da ölmüştür. (Bu durumda IV. Mehmed zamanı ve Sadrazam Fazıl Ahmed Paşa döneminde

Eğer Mesîh-i Muntazar'ın, Hz. İsa Efendimizin kendileri olduğu katî surette bilinseydi hiç böyle iddialara tesadüf olunur muydu? Hem de iman edenler arasında çok âlim Hıristiyan papazları bile vardı. Bilhassa onlar, şunun veya bunun arkasına kolayca takılırlar mıydı? Binaenaleyh, hatırlamak gerekir ki Yüce Kur'an'ın; “*Yé'tî min ba'dî's-mühû ahmedü...*” ayet-i kerimesi³⁸ de evvelki İncillerde bu haberin yazılmış bulunduğunu ne kadar haklı olarak haber vermekte imiş!

8. Barnaba'daki *Sûretü'l-Mübeşşere*'nin 96'ncı Fası, hemen her ayetinde vaki' suallere Mesîh-i Muntazar'ın kendisi olmadığına ve Cenâb-ı Hakk tarafından va'd olunduğu üzere bu peygamberin, İbrahim (a.s.)'in, cenûb/güney taraflarda (Mekke cihetlerinde) sâkin/oturan sülâlesinden zuhur edeceğine ve herhâlde dünyayı teşrif buyuracak olan bu mübarek zatın hak ve hakikatin kaynağı (durumunda) bulunan sözlerine inananların halâs bulacaklarına dair Hz. İsa Efendimizin ihbarları okunması dikkate değerdir. Bu kadar kat'î tebşirâta/müjdelere karşı öbür tarafın kör kalması ne kadar da gariptir, değil mi? Evet, buna karşı; “*Innâ hedeynâhü's-sebîle immâ şâkiran ve immâ kefüran*” ayet-i kerimesi³⁹ni hatırlamanın [269] çok yerinde olacağını söylemekle iktifa etmeliyiz.

9. *Sure-i Muhammedün Resûlüllâh*, 97'nci Fası, Ayet 4'te; Cenâb-ı Yesû' Efendimiz, kendisinden sonra bir peygamberin mutlak geleceğine, onun ve ebedî kalacak dininin Allah tarafından muhafaza edileceğine dair tebşirâta bulduktan sonra⁴⁰ muhatabı Kâhin'in, ayet 7'de; “*Eye'tiye rusûlün âharûne ba'de mecî-i resûlillâhi*” ve İspanya nüshasında fazla olarak; “*Hâteme'l-enbiyâi*” (ve) “*-Hââtemü'l-enbiyâ olan- Resûlüllah'ın teşrifinden sonra artık başkaları gelmeyecek midir?*” sualine karşı da ayet 8-9'da; “*Lâ yetî ba'dehû enbiyâün sâdikûne mürselûne mine'llâhi ve lâkin yetîye adedün ğâfirun mine'l-enbiyâi'l-kezebeti...*”

yaşamıştır.) 22 yaşında Mesihlik iddiasında bulunan Musevî din adamıdır. Kerhen Müslüman olmuştur. Taraftarları görünüşte Müslüman veya Hıristiyan ama gerçekte Kabbala Musevî inancına sahip bir topluluktur. Halk arasında onun takipçisi olan cemaate *Sabataycılık* denir. İnananları da ona/kendisine *Amiral/Emîr* derler. Yahudi mistisizminin en önemli kaynaklarından olup Mesih inancı bunun temelini teşkil eder. 1666 tarihi de onlar için dönüm noktası/köşe taşı bir tarih sayılmıştır. (wikipedia.tr/özgür_ansiklopedi.)

Ayrıca; Sabatay Sevi'nin (geniş) hayatı, Mesihliği, Müslüman oluşu, prensipleri, ölümünden sonraki durum ve ardından oluşan gruplar ile dönmelerin genel inanç (yapı)ları ve gelenekleri hk. detaylı bilgi için bkz. Abdurrahman Küçük, *Dönmeler Tarihi*, Rehber Yayıncılık, Ankara 1990, s. 249-437 ve 438-466.

38 61.Saff, 6. Anlamı: “*Benden (Hz. İsa'dan) sonra adı Ahmed olan bir peygamber gelecektir.*”

39 76.İnsan, 3. Manası: “*Şüphesiz biz onu/insanı, (hayat) yol(un)a koyduk ki onu ya inanıp şükrederek ya da inkâr/nankörlük ederek kat eder.*”

40 Ana hatlarıyla çevirisi verilen bu pasajlar, *Referans İncil*'de 5 ve 6. ayetlerin karşılığıdır.

buyurmuşlardır ki görüldüğü üzere bu cevap; “Allah Teâlâ tarafından mürsell gönderilmiş sadık nebilerden sonra ancak birçok yalancı peygamberlerin zuhur edeceği” merkezindedir. Aynı Kâhin’in, gelecek hakiki peygamber isminin ve tanınması için ne gibi alâmetleri bulunacağını istifsarına/soruşturmasına⁴¹ da Rûhullah Efendimiz Hazretleri, yine bu fasılın 14, 15, 16 ve 17’nci ayetleriyle; “İnnêsme mesiyyen acîbün li-ennellâhe nefsehû semâün lemmâ haleka nefsehû ve-veda’ahâ fi behâin semâviyyin. Kâlê’llâhü ısbir yâ muhammedü li-ennî li-eclike üridü en ehluka’l-cennete ve’l-âleme ve cemmen ğafıran minel-halâiki’l-letî ehebühâ leke hattâ en yübârikeke yekünü mübâraken ve men yel’anüke yekünü mel’ünen. Ve metâ erseltüke ile’l-âlemi ec’alüke resûlü li’l-halâsı ve tekünü kelime-tüke sâdikaten hattâ innês-semâe ve’l-arda tehinânî ve lâkinne îmâneke lâ yehinü ebeden. İnnêsme hül-mübârekü muhammedün.⁴²” buyurmuşlardır. Hâlbuki İspanya nüshasında mana itibariyle beş aşağı beş yukarı aynı mahiyette olmak [270] üzere şu satırlar vardır: “Câet tâifetün minel-yehûdi bi-’isâ ye’selüne ‘ani’smi’n-nebiyyi’l-lezî yüb’asü fi-âhiri’z-zemâni. Fe-kâle ‘isâ innellâhe teâlâ haleka’n-nebiyye fi-âhiri’z-zemâni ve-veda’ahû fi-kandilin min nûrin ve semmâ-hü muhammeden. Kâle yâ muhammedü ısbir li-eclike halkan kesıran ve hebtü leke küllühü femen radiye minke fe-ene râdın minhü ve yubğüduke fe-ene berüün minhü fe-izâ ürsilte yefüku kelâmüke ‘ala külli’l-ke’lâmi ve şeri’atüke bâkın ilâ ebedi’l-âbidîne...” satırları vardır. Bu ayetlerin hulâsaten manaları, 260’inci sahifemizin son satırlarında mevcut olup, Hz. İsa Efendimizin bu cevaplarını işittiler (ve) hep bir ağızdan, ayet 18’de yazıldığı gibi⁴³; “Yâ Allahü ersil lenâ resûleke, yâ Muhammed te’âl serî’an li-halâsı’l-âlemi!...” diye bağışmışlardır ki görüldüğü üzere bunun da Türkçesi; “Yâ Rabbî resûlünü bize gönder! Ya Muhammed sen de âlemin halâsı/kurtuluşu için çabuk gel!” demek olup garip değil midir ki Hâtemü’l-enbiyâ Efendimiz Hazretleri geldiği halde el’ân/şimdi onu bekleyenler vardır.

10. Sure-i ‘İsa, 112’nci Fasil, Ayet 17’de dahi; “Muhammedün Resûlüllâhi” ifadesine tesadüf olunur. Ayet şöyledir: “Ve lâkin metâ câe muhammedün resûlüllâhi’l-mukaddesü tezâlü ‘anni hâzihî’l-vasmetü.”

11. Sure-i ‘alê’l-kâfirîne azâben ebeden, 136’nci Fasil, Ayet 10, 12 ve 14’te Hz. Muhammed (a.s.)’i ifade eden “Resûlüllâb” terkipleri⁴⁴ne tesadüf olunduğu gibi 15’inci ayetinde de şeytanların birbirlerine; “Kaçınız, kaçınız, düşmanınız Muhammed intikam almaya geliyor!” tarzındaki velvelelerini gösteren,

41 Bu soru Referans İncil’in 14. ayetini oluşturuyor.

42 Bu pasajlar da Referans İncil’in 15, 16, 17 ve 18. ayetleri olup biten her ayetin sonuna nokta konularak birbirinden ayrılmıştır.

43 Bu ise Referans İncil’deki aynı sürenin 19. ve son ayetidir.

44 Bunlardan birincisi ref’, ikincisi ise cer hâlinde bulunmaktadır.

“Ührubû ührubû fe-inne ‘adüvvenâ muhammeden kad etâ” [271] cümlesiyle Hz. Muhammed (a.s.)’in ism-i şerifleri, İblîs ‘aleyhi’l-la’ne (lanet üzerine olsun) tarafından bile tekrarlanmıştır. Ve keza aynı surenin 18’inci ayetinde, Cebrail (a.s.)’in Cehennemi ziyaretinde orada azapta bulunan müminlerin şöyle; “Ey muhammedü eyne vâdüke lenâ⁴⁵ inne men kâne ‘alâ dînike lâ-yemküsü fi’l-cehîmi ile’l-ebedi!” Yani; “Ey Muhammed, senin dininde bulunan günahkârların ilâ-nihâye/sonsuz dek cehennemde kalmayacaklarına dair olan vadin nerede?” diye bağıştıklarını yazar. Muhammed ism-i şerifi aynendir. İspanyol nüshasında bu babdaki ifadeler ise şöyledir: “Kâle ‘isâ bâ’de en yedhule ‘usâtü’l-müminîne cehenneme yecüü cebrâilü ilâ-cehenneme ve yüvâcibü’l-müminîne ve hümm yekülüne yâ muhammedü eyne vâdüke men yekbelü dîneke (...okunamadı⁴⁶) [lâ-] yebkâ muhalleden fi’n-nâri fe-izâ cebrâilü ehbera muhammeden bi-mâ semî’a min ‘usâtü’l-müminîne fe-nâdâ muhammedün rabbehü fe-kâle yâ rabbi inne vâdeke’l-hakku ve ente ahkemül-hâkimîne fe-ersel’lâhü te’âlâ cibrile ve mikâile ve isrâfile ve ‘izrâile fe-ehracühüm minen-nâri ve-edhalühümü’l-cennete minhu...” Görüldüğü üzere Türkçesi; “İsa (a.s.) dedi ki müminlerin günahkârları cehenneme idhâl edildikten/sokulduktan sonra Hz. Cebrail oraya uğradığında bunların; ‘Yâ Muhammed, senin dinini kabul edenin ilâ-nihâye/sonsuz kadar cehennem ateşinde asla bırakılmayacağına dair olan vâdin nerede?’ diye bağışmakta olduklarını Hz. Muhammed’e ihbar etmesi/bildirmesi üzerine müşârun-ileyhin (Hz. Muhammed’in); ‘Yâ Rabbî, Senin vâdin haktır ve Sen hüküm verenlerin en âdil/doğru hüküm verenisin!’ duasıyla Cenâb-ı Hakk’a tazarru’ (da bulundu) ve bunun üzerine Allah Teâlâ Hazretleri de; Cebrâil, Mîkâil, İsrâfil ve Azrâil (a.s.)’ları gönderdi ve isyankâr/günahkâr müminleri Cehennemden çıkartarak hepsini Cennet’e soktu/koydu” demek olur ki bunda dahi “Muhammed” ism-i şerifi üç mahalde/yerde tekrarlanmıştır. Azap hakkında yine Sûre-i ‘ale’l-kâfirîn’in 19 ve 20’nci ayetlerinde dahi Hz. Muhammed (a.s.)’i murâd eden “Resûlüllâh” ifadeleri vardır.

12. Sûre-i şefâ’at-i Muhammed bâ’de’l-kıyâme-h-, 137’nci Fasıl, Ayet 1, 4, 6’da dahi [272] Hz. Fahr-i Kâinat Efendimiz’i murâd eden Resûlüllâh ifadeleri⁴⁷ vardır.

13. Sûretü’l-hâin, 142’nci Fasılın 17’nci ayetinde Mesîh-i Muntazar’ın, yani Muhammed (a.s.)’in, Dâvûd’un neslinden değil İsmail (a.s.) sülâlesinden geleceği⁴⁸ tasrih olduğu gibi 157. Sure’nin 24’üncü ayetinde dahi “Resûlüllâh” ifadesiyle Hz. Fahr-i Kâinat Efendimizden bahsedilmiştir.

45 “Bize” veya “bizim için” anlamına gelen bu zamir, Referans İncil’de yoktur.

46 Bu, yazara ait bir ifadedir.

47 1. ayetteki “Resûlüllâh”, 4. ayetteki “Resûlibî”, 6. ayetteki ise “Resûlüllâh” şeklindedir.

48 Bu bilgiler, Referans İncil’in aynı süresinin 18. ayetinde yer almaktadır.

14. Ve keza *Sure-i ümmet-i Muhammed resul*, 163'üncü Fasılın 7'nci ayetinde tilmizlerinin/öğrencilerinin; “*Yâ muallimu, men ‘asâ en yekûne zâlike’r-recülü’l-lezî tetekellemü ‘anhu, ellezî sey’etî ile’l-‘âlemi...*” Yani; “Ey Öğretmen/Öğretici, yakında dünyayı teşrif buyuracağından bahsettiğiniz (mübarek) adam kimdir?” sorusuna karşı Hz. İsa Efendimizin, ibtihâc-ı kalb (mutlu/sevinçli bir kalp, gönül rahatlığı/huzuru) ile aynı sürenin 8'inci ayetinde, “*İnnehû muhammedün resûlüllâhî*” demeye müsâraat buyurmalarını (süratle karşılık vermelerini) okuyucularımıza çok dikkat çekici bir cevap olarak gösterebiliriz.

15. *Sûretü ittekû'llâh*'ta “*Messiyâ*”⁴⁹, 191'inci surede “*İsmail oğlu Messiyâ*” ve bu sürenin 8'inci ayetinde “*Resûlüllâh*” ve 192'nci surenin 6'ncı ayetinde keza “*Messiyâ*” ifadeleri bulunduğu gibi hatta İspanyol nüshasında (hemen) yukarıda zikredilen ayete tekabül etmek üzere; “*Allah's-selâmete li-küllil-mü'minîne in-lem-yekün dînü muhammedin lem-yeküni's-selâmete minhu*” yazıları bile okunmaktadır. Hatırlatmak gerekir ki “*Messiyâ*” kelimesi, “*Muhammed*” demektir. Bunu evvelki sahifelerimizde yazmıştık. [273]

16. Kâhinler reisinin Allahlık, İbnullahlık veya Mesîh-i Muntazarlık hakkında vaki' suali üzerine İsa Rûhullâh Efendimiz Hazretleri, bahis mevzuu Barnaba İncili'nin 206'ncı suresinin 5'inci ayetinde Tevrat'ta sahih olarak yazılmış bulunduğunu anlattıktan sonra kendilerinin Allah, İbnullâh (Allah'ın oğlu) ve hatta Mesîh-i Muntazar olmadığını temin için de; “*Fe-inne'llâhe hâlikanâ ve-ene abdu'llâhi ve erğabü fi-hıdmeti resûlillâhi'l-lezî tusemmûnehû mesiyen...*” buyurmuşlardır ki Türkçesi; “Yaratıcımız olan Allah, muhakkak birdir. Ve ben de onun kuluyum ve Muhammed adını taşıyacak olan Resûl'ün hizmetinde bulunmayı arzu ederim” demektir. Ey Ehl-i Konsil, kulaklarınız çınlasın!

17. 208'inci surenin 7'nci ayetinde Hz. İsa'dan sonra gelecek peygamberin İbrahim (a.s.)'in oğlu Hz. İsmail sülâlesinden zuhur edeceği ve “*Muhammed*” tesmiye olunacağı haber verilmiş ve 211'inci⁵⁰ surenin birkaç ayetinde de; “*Levlâke le-mâ halektü'l-eflâke*”⁵¹ sırrı tekrarlanarak⁵² yine Fahr-i Kâinat Efendimiz Hazretleri murâd edilmek üzere 18'incide Cenâb-ı Hakk'a hitaben; “*İrhamî'l-âleme ve accil bi-irsâli resûlike*” denilmiştir. Yani; “Ya Rabbî, âleme merhamet eyle ve ahir zaman peygamberi olacak Resûlünü çabuk gönder!” demektir.

49 Belirtilmeyen Fasıl numarası 189, ayet numarası da 7'dir.

50 *Referans İncil*'in 212. suresi.

51 “*(Resûlüm) Sen olmasaydın elbette gökleri yaratmazdım*” mealindeki mevzu hadis için bkz. Abdülfettah Ebû Gudde, *el-Masnu'ü fi-Mârifeti'l-Hadisi'l-Mevdû'*, Beyrut 1414/1994, s. 150, Hd. No: 255.

52 Bu sure, neredeyse baştan sona dua cümlelerinden oluşmaktadır ve bu ifadelerde –söylenildiği gibi– Allah Resûlü'ne atıflar vardır.

18. *Astroloji* makalemizin 225'inci sahifesinde dahi kısmen zikr eylediğimiz ve hulâsaten Türkçesini de yazdığımız veçhile; Hz. Meryem el-Betûl (saf/masum) validemizin –hâşâ sümme hâşâ- fuhuş işlemeden ve oğlu Yesû'un da (güya) İbnüllâh/Allah'ın oğlu olduğunu iddia eylediği hâlde çarımhta can verdiğinden bahisle Yahudilerin çok büyük iftiralarında ve istihzalarda/alaylarda bulduklarına ve fakat bu fena bühtan/suçlamaların, İsmail-oğulları sülâlesinden Mekke'de gelecek Hâtemü'l-Enbiyâ/Son Peygamber Muhammed (a.s.) tarafından [274] red ve tashih edileceğine dair 220'nci surenin 17, 18, 19 ve 20'nci ayetlerinde İsa (a.s.) Efendimizin Barnabâ'ya söyledikleri veya dikte ettirdikleri şikâyet-âmiz (şikâyet dolu) aşağıdaki ifadeleri son derece dikkate değer görülmüştür: “*Saddiknî yâ barnaba innellâhe yuâkibu 'alâ külli hatietin mehmâ kânet tafifeten 'ikâben 'azîmen li-ennellâhe yağdabu mine'l-hatieti felizâlîke lemmâ-kânet ümmî ve telâmizî el-ümenâ'üllezîne kânû ma'ie ehabbûnî kalîlen hubben 'âlemiyyen (e)râde'llâhu'l-berru en-yu'âkibe 'alâ hâze'l-hubbi bi'l-huzni'l-hâdiri hattâ lâ-yu'âkibe 'aleyhi bi-lehebi'l-cebîmi felemmâ-kâne'n-nâsü kad de'avni'llâhe ve'bnellâhi 'alâ enni küntü berîen fi'l-'âlemi erâde'llâhu en-yehzee'n-nâsü bi-fi-hâza'l-'âlemi bi-mevti yehûzâ mu'tekidîne ennenî ene'l-lezî mittü 'alês-salibi li-keylâ tehzeü's-şeyâtînü bî fi yevmi'd-deynûneti ve-seyebkâ hâzâ ilâ-en-yetiye muhammedün resûlüllâhi'l-lezî metâ câe keşefe hâze'l-hidâ'a li'llezîne yu'minûne bi-şer'ati'llâhi...*”

Makalemize hâtime çekerken/son verirken bir daha hatırlatalım ki bu İncil'de zikredildiği gibi Ahmed veya Muhammed isminin aynen kullanılmış olmasına ve daha eski mukaddes kitaplarda bir numunesine tesadüf olunamamasına mı, bazı alâkadar kişiler taraflarından bu babda şüpheler izhar edilmiş ve hatta bahis mevzuu kelimeler için; “Mana itibariyle pek münasip düşen tercüme îmalâları bulunmuştur” denilmiş ise de İngiliz ricâlinden mühtedi/Müslüman olmuş eş-Şeyh Muhammed Bayram (?) namındaki bir zat; “*Ben Vatikan Papalık Kütüphanesi'nde Hz. Muhammed (a.s.)'in peygamber olarak gönderilmelerinden evvel Hımyerî Hattı⁵³ ile yazılmış bir İncil gördüm ki bunda Hz. Mesîh; 'Ve-mübeşşiran bi-resûlin ye'tî min-ba'dî'smuhû Ahmedü' buyurmuştur ve bu ifade, Kur'an'ın aynı mealdeki meydan okuyuşu⁵⁴na harfiyen uygundur*” demiştir. Hakikatte keyfiyet dahi böyle olup Ehl-i Kitap bulunan Hıristiyanlık âlemine karşı Kitâb-ı Kerîm (Kur'an); “*Hani sizin İncilinizde böyle bir ayet vardı, (ona) ne oldu (ve) onu niye kaldırdınız (yok ettiniz)?*” demek istemiştir. SON, 9 Kânun-i Evvel 1941, Şişli.

53 Kalemü'l-Hımyerî, Lisân-ı Hımyerî demektir. (Müellifin notu.)

54 61/Saff; 6. ayete işaretler ki bu ayetin meali daha önce verilmişti.

Sonuç

Merhum Abdurrahman Aygün'e ait bir makalenin tahlilini burada bitirirken muhterem müellifin söz konusu risalesinin daha iyi anlaşılmasına birazcık olsun katkı sağlamak ve bu çalışmanın ilim çevrelerindeki değerini artırmak amacıyla kısa bir değerlendirmede bulunmak istiyoruz.

Şükretmek gerekir ki Kur'ân-ı Kerîm için herhangi bir mevsûkiyet/güven sorunu yoktur. Bu, hem hikmet-i İlahî'nin bir tecellisi (“*Şüphesiz bu Zikr'i Kur'an'ı Biz indirdik Biz. Onun koruyucusu yine elbette Biz olacağız.*”⁵⁵) ve hem de Müslümanların bu yönde gösterdikleri hassasiyet ve gayretin (İslâm Tarihi'nin ilk dönemindeki derleme ve çoğaltma işlemlerinin, devamındaki süreçlerde ise hıfz ve kitabet yoluyla bu son semâvî kitabın aynen korunmasına gösterilen özenin) bir neticesidir. Buna mukabil Tevrat, İncil ve Zebur'u kapsayan Kitâb-ı Mukaddes hakkında gerek Cenâb-ı Hakk'ın muhafaza garantörlüğünün bulunmaması gerekse bu kitapların muhatapları konumundaki Ehl-i Kitâb'ın bu konuda kayıtsız davranmaları ve/veya mutaassıp Ortaçağ Kilise dogmatizmine boyun eğme gibi nedenlerden ötürü Müsevî ve İsevî cemaat; daima kitaplarının eşsizliği, aslıyla muhafaza edildiği, baş ruhanilerinin yanılmazlığı prensibi (günâhsızlık otoritesi yetkisini kullanma) vb. konularla uğraşmak zorunda kalmışlardır. Öyle ki Yahudi ve Hıristiyan kitle bir yandan dış dünyaya karşı bu savunma mekanizmasıyla hareket ederken diğer yandan bu meseleyi kendi içlerinde tartışmayı gündemlerinden hiç çıkarmadıkları gibi öteden beri buna yönelik olarak hep bir çözüm yolu arayışı içinde olagelmışlerdir.

İşte Barnaba İncili, özellikle Hıristiyanlar için sanki bu işin tuzu biberi, yani talihsiz bir dönüm noktası olmuştur. Çünkü bu kitabı diğer İncillerden ayıran temel farklar (ki bunlar, Kur'an'ın söylemleriyle de uyumaktadır) şu üç maddede toplanabilir: a) Teslîs (Üç'lü Tanrı) anlayışını reddedip Tevhîd (Bir ve Tek İlah) inancını benimsemesi, b) İsa'dan sonra tekrar bir kurtarıcının (Mesih'in) geleceğini müjdelemesi, c) Beklenen bu kurtarıcının (Mesih-i Muntazar'ın) ise Allah tarafından gönderilecek son peygamber ve adının da Ahmed veya Muhammed olacağını bildirmesi (61.Saff, 6 ile örtüşmesi)dir.

Gerçi Mesih tasavvuru, hemen her üç semâvî dinde –şu veya bu şekilde– mevcuttur. En azından taraftarları arasında yaygın bir inançtır ama tezahürlerinin değişkenlik gösterdiği de ayrı bir gerçektir. Ancak bu inanç, İsa bağluları üzerinde öylesine derin bir öneme ve etkiye sahiptir ki bu özellikleri yüzünden onlara “Mesih İmanlıları” yakıştırmayı yapılmasının ötesinde bizzat onlar kendilerini böyle tanımlamaktadırlar.

55 15.Hicr, 9.

Yukarıda özetlenen ayırım noktalarına karşın Hıristiyan âlemi, önce bu kitap (Barnaba İncili), Müslümanların uydurmasıdır diyerek problemi görmezlikten gelmek veya onu basite indirgeyerek hiç yokmuş gibi davranmak istemişlerdi. Fakat zaman içerisinde buna kayıtsız kalamadılar ve hem muhalifleri ikna edici cevaplar bulmaya hem de itiraz noktalarında kendilerine bir yol haritası çizmeye karar verdiler.

Buna göre; a) Teslîs'in unsurlarını ayrı ayrı üç tanrı olarak görmekten vaz geçip üçte/çoklukta birlik esasına geldiler, b) Mesîh'in bekleyişi hâlen sürmektedir ki kitaplı diğer din mensupları da –belki bir kısmı denebilir- bunu gözle(mle)mektedir, c) Bu kurtarıcı, İsa olacaktır. Nitekim –kendi bakış açıları doğrultusunda- Kur'an da bir bakıma bunu teyit ediyor. (“Onların sözü, ‘Biz Meryem oğlu İsa’yı öldürdük’ şeklindedir. Oysa onlar onu öldürmediler ve –çarmıha gerip- asmadılar. Fakat o olay, onlara öyle olmuş gibi gösterildi ve onlar da bu konuda vehme kapıldılar. Onun hakkında ihtilaf/alanlaşmazlığa düşenler, bu mevzuda kesinlikle şüphe içindedirler. Çünkü bu hususta hiçbir bilgileri yoktur. Onlar ancak zanna uyuyor, kuşkuyla hareket ediyorlar. Kati olan bir şey var ki o da onların onu asla öldürmedikleri gerçeğidir. Aksine Allah onu kendi katına yükseltmiştir. Zira Allah aziz/üstün ve güçlü, hakîm (hüküm ve hikmet sahibi)dir.”⁵⁶) Dolayısıyla ahir zamanda –peygamber olarak gelmesi bile- o yine dünyaya dönecek ve kendisine inananları kurtaracaktır.

Bu da gösteriyor ki Barnaba, etkisini göstermiş ve Hıristiyan toplum da artık bu İncil'e göre tavır alarak yeni bir yöntem arayışına koyulmuşlardır. Bu ise sevindirici bir husus olsa gerektir. Bu bağlamda söyleyeceklerimizi, sözlerin en güzeliyle nihayete erdirmenin daha doğru olacağını düşünüyoruz. Bu vesileyle tüm *Kitap Halkını* Kur'an'ın çağrısına davet ediyor, bu mesaja kulak verip icabet etmelerini bekliyoruz: “*De ki; ‘Ey kitap ehli! Bizimle sizin aranızda ortak olan söze gelin de bir noktada buluşalım: Yalnız Allah’a ibadet edelim. O’na hiçbir şeyi ortak koşmayalım. Allah’ı bırakarak (unutup görmezlikten gelerek) O’nun dışında kimimiz kimimizi rabler/tanrılar edinmesin!’ Bu uyarıya rağmen, eğer onlar yine bundan (Tevhîd inancından) yüz çevirirlerse o zaman; ‘şahit olun ki biz Müslümanlarız’ deyin.*”⁵⁷

Son bir hatırlatma da kendi dindaşlarımıza olacak. O da Ehl-i Kitap’la ilişki ve tartışmalarda Yüce Kitabımızın bize yönelik öğretilerinden/rehberliklerinden birini dile getiren ayetin, bugün dünden daha fazla ihtiyaç duyduğumuz şu buyruğudur: “*İçlerinden zulüm/haksızlık edenler hariç, Kitap Ehli ile ancak en güzel usul ve üslupla mücadele edin ve onlara şu hakikati söyleyin: ‘Biz, bize indirilen (Kur’ân-ı Kerîm’e) de size indirilen (Zebur, Tevrat ve İncil’e)*

56 4.Nisa, 157-158.

57 3.Âl-i İmrân, 64.

de inandık. Zaten bizim ilâhımız da sizin ilâhınız da birdir/aynıdır. Biz sadece O'na gönülden teslim olmuş kimseleriz."⁵⁸

Kaynakça

Kur'an-ı Kerim

el-Aclûnî, İsmail b. Muhammed, *Keşfu'l-Hafâ*, c. I, Beyrut 1418/1997.

Alemdar, Yusuf, *Kur'an–Astronomi İlişkisi (el-Musâhabâtü'l-Felekiyye fi'l-İşârâti'l-Kur'âniyye Adli Eser Bağlamında)*, Rağbet Yayınları, İstanbul 2012.

_____, "Osmanlı'nın Kırılma Cumhuriyet'in Kurulma Noktasında Bir Müslüman-Türk Münevver General Abdurrahman Aygün (1878–1943)'ün Barnaba İncili'ni Değerlendirmesi", *Dini ve Felsefi Metinler: Yirmibirinci Yüzyılda Yeniden Okuma, Anlama ve Algılama*, İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve Sultanbeyli Belediye Başkanlığı'nın işbirliği ile düzenlenen *Uluslararası Sempozyum Bildirileri Kitabı*, c. II, İstanbul 2012, s. 641–698.

Aydın, Mehmet, "Faraklır", *DİA*, c. 12, TDV, İstanbul 1995, s. 165-166.

_____, *Hristiyan Genel Konsilleri ve II. Vatikan Konsili*, Konya 1991.

Aygün, Abdurrahman, "Barnaba İncili ve Hazret-i Fahr-i Kâinât Efendimiz Hakkındaki Şâyân-ı Dikkat İhbârât ve Tebşîrâtı", *Makâlât*, c. IV, Cebeci-Ankara 1942, v./s. 252–274, mk. no: 23.

_____, *Barnaba İncili ve Hazret-i Muhammed Aleyhi's-Selâm Hakkındaki Tebşîrâtı*, Şişli-İstanbul 1942, 77 varak/sayfa tutarında el-yazması eser, İstanbul-Süleymaniye Kütüphanesi M. Nusret Giresuni Bölümü/Katalogu, Demirbaş Kayıt No: 3'tedir.

_____, "İslâmiyet Nazarında Astroloji ve İhbâr-i Ani'l-Ğayb ve'l-İstikbâl", *Makâlât*, c. IV, Cebeci-Ankara 1942, v./s. 215–233, mk. no: 19.

_____, *Makâlât*, I-IV c., Cebeci-Ankara 1936-1942. Eserin gayr-i matbû orijinal nüshası TDV İSAM Kütüphanesi (Bağlarbaşı/Üsküdar-İstanbul) Yazmalar Bölümü, Kayıt No: 11679–1, 2, 3, 4 ve Tasnif No: 520 AYG.M/2; Fotokopi nüshası Ky. no: 3465–1, 2, 3, 4 ve Ts. no: 520 AYG.M'dedir.

Benson, R., *İncil-i Barnaba*, İstanbul 1992.

Cilacı, Osman, "Barnaba (Barnabas) / Barnaba İncili", *DİA*, c. 5, TDV, İstanbul 1992, s. 76-81.

DİYANET İSLÂM ANSİKLOPEDİSİ (DİA), yayını sürüyor, şu an 1-42. ciltte, TDV Yayınları, İstanbul-Ankara 1990-2013.

Dvornik, Francis, *Konsiller Tarihi İznik'ten II. Vatikan'a* (çev. Mehmet Aydın), Ankara 1990.

Ebü Gudde, Abdülfettah, *el-Masnû'u fi-Ma'rifeti'l-Hadisi'l-Mevdû'i*, Beyrut 1414/1994.

Feridun Bey, Ahmed Haşmet, "Ahidnâme-i Risâlet-Penâhî (Arapça metin)", *Mecmûâtü Münşâti's-Selâtin-i Feridun Bey (Feridun Bey Münşâti-i Resmîyesi)*, y. ve tr. yok., s. 30-31.

58 29.Ankebût, 46.

Grudem, Wayne, *Hıristiyan İlahiyatı (Hıristiyan İnancının Temel Öğretileri)* (Türkçesi: Levent Kınran), Yeni Yaşam Yayınları, İstanbul 2005.

Güç, Ahmet, “Barnaba İncili (Barnabas)”, *Şamil İslâm Ansiklopedisi*, c. I, İstanbul 1990, s. 201-202.

Güngöz, Şinasi, “Paraklit”, *Din ve İnanç Sözlüğü*, Ankara-Konya 1998, s. 301.

Harman, Ömer Faruk, “Kitâb-ı Mukaddes”, *DİA*, c. 26, TDV, Ankara 2002, s. 75-76.

Hıristiyanlık Tarihi, Edit Kitap (çeviri: Sibel Sel–Levent Kınran), Yeni Yaşam Yayınları, İstanbul 2004.

el-Hindî, Rahmetullah b. Halil er-Rahmân, *Izbâru'l-Hakk*, I-II cilt/tek kitap, Beyrut-Lübnan 1424/2002.

İncilü Bernaba (mukaddime ve İngilizceden Arapçaya tercüme eden: Dr. Halil Seâde, mukaddime ve neşreden: es-Seyyid Muhammed Reşid Rıdâ, takriz ve takdim: Dr. Ahmed Hicâzî es-Saka), Birinci Baskı, Matbaatü'l-Menâr, Mısır 1325/1907; diğer bir baskı: Dâru'l-Beşîr, Kahire trz. [Bulunduğu yer: TDV İSAM Kütüphanesi, (Kasım) Küfrevî Bölümü, Demirbaş No: 152752, Tasnif No: 226 BAR.İ]

İSLÂM ANSİKLOPEDİSİ (İslâm Âlemi Tarih, Coğrafya, Etnografya ve Bibliyografya Lugati), MEB tarafından İngilizceden tercüme edilerek ülkemizde yayımlanmış, I-XII cilt/14 kitap, İstanbul 1978-1986.

Krenkow, F., “Kitap/Kitâb” (A., cem. *Kütüb*), *İA*, c. VI, MEB, İstanbul 1997, s. 829.

Küçük, Abdurrahman, *Dönmeler Tarihi*, Rehber Yayıncılık, Ankara 1990.

_____, “Gregoryen Ermeni Kilisesinin Oluşması ve Konsil Kararları Karşısındaki Tutumu”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sy. 37, Ankara 1996, s. 133-140.

Macdonell, Sir John, *Tarihi Davalar* (çeviren: Mehmet Osman Dostel), İstanbul Barosu Neşriyatı, İstanbul 1941.

MEYDAN LAROUSSE–Büyük Lûgat ve Ansiklopedi, I-XII+1-3 ek cilt, Meydan Yayınevi, İstanbul 1969-1972+1991. [*Astrologie/Astroloji*: c. I (İst. 1969), s. 746-747; *Astronomie/Astronomi*: c. I, s. 747-752.]

TEMEL (Eğitim ve Kültür Ansiklopedisi) BRITANNICA, Hürriyet Gazetesi tarafından Batı dillerinden çevrilerek ülkemizde basım ve dağıtımı yapılmış, I-XX cilt, Ana Yayıncılık/Hürriyet Ofset, İstanbul 1992-1993.

Pfander, C. G., D.D., *Tevrat ve İncil'de Tahrif Yoktur*, Ricon-İsviçre, tr.yok.

Ragg, Laura & Lonsdale, *The Gospel of Barnabas*, Oxford Clarendon Press, 1907.

Sarıçioğlu, Ekrem, *Başlangıçtan Günümüze DİNLER TARİHİ*, Fakülte Kitabevi, Beşinci Baskı, Isparta 2004.

ŞAMİL İSLÂM ANSİKLOPEDİSİ, I-III cilt, Şamil Yayınevi, İstanbul 1990-1991.

Tedd, Richard A., “Constantinus ve Hıristiyan İmparatorluğu”, *Hıristiyanlık Tarihi* (Edit kitap, çeviri: Sibel Sel–Levent Kınran), Yeni Yaşam Yayınları, İstanbul 2004, s. 141-154.

Waardenburg, Jacques, “Mesih”, *DİA*, c. 29, TDV, Ankara 2004, s. 306-309.

www.ansiklopedika.org

www.wikipedia.tr/özgür_ansiklopedi